

ELŐFIZETÉS

HELYTÉN.

Egy évre 24 koron.
Három hónapra 8 koron.

VIDÉKEN.

Egy évre 28 koron.
Három hónapra 10 koron.

HIRDETÉS:

4-hasábos betűt sor egyszer 20 fillér,
minden következőt 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

POSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, június 24

Lemberg visszafoglalásával ismét áttörtük az orosz arcvonalat.

Budapest, június 28. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Lemberg övének északnyugat és nyugati arcvonalán az orosz védelmi állás Zolkiew-Mikolajow szakaszán nagy orosz erővel volt megszállva. Június 22-én délelőtt 5 órakor a bécsi Landwehr rohammal elfoglalta a Janow-leMBERGI ut mentén levő Rzezna erődöt. Északnyugat felől ezen időben csapataink a Mlnowk pataktól keletre emelkedő magaslatokon át nyomultak előre és rohammal elfoglaltak néhány sáncot a Lisagora magaslat előtt. A délelőtti folyamán tovább előnyomulva a város ellen, véres harcokban elfoglaltuk az északnyugati és nyugati arcvonal többi erődjét és erőd-művét és ezzel az orosz arcvonal újból át volt törve és az ellenség ismét súlyos veszteségekkel visszavonulásra kényszerült. Csapataink az üldözés közben a várostól keletre és északkeletre emelkedő magaslatokra nyomultak előre és Lemberg-től délre átlépték a Mikolajow felé vezető utat. Böhm-Ermolli lovassági tábornok, délután 4 órakor a második hadsereg csapataival, a lakosság örömmujjongása közben bevonult Lembergbe. Zolkiewnél és Rawaruskától keletre is visszavonulóban vannak az oroszok. Az ellenségnek egyes különálló előtöréseit a Tanew környékén visszavertük. Ma éjjel az ellenség a San és Visztula között, valamint a kieicie hegyvidéken megkezdte a további visszavonulást. A szövetséges csapatok mindenütt üldözik őket. A Dnyeszter mentén az álfalános helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A háboru most lefolyt első hónapjában az olaszok semmiféle sikert sem értek el Délnyugaton levő csapataink ép úgy, mint a háboru elején, tartják a határt vagy a határ közelében levő állásaikat. Az Isonzo-arcvonalon, a Flitsch-malborghettói erődített határterületen, a Carni gerincen és az összes tiroli arcvonalon az ellenség minden előnyomulási kísérlete súlyos veszteségei között összeomlott. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Turinkáig hatoltak Lembergen túl csapataink

Berlin, június 23. Nagy főhadi-szállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Tegnap Dünkirchen várát, valamint Berguesnél, Hondsohootennél, Fournesnél és Casselnél összpontosult csapatokat tűz alá fogtuk. Givenchynél közvetlenül La Basseé csatornától északra és Neuwillenél tűzérségünk ellenséges támadásokat oszrájában elfojtott. Soucheztól délre lövészárkok-harcban jól előre haladtunk. Maas magaslatokon franciák áttörési kísérletüket legcsekélyebb eredmény nélkül folytatták. Valamennyi támadást az ellenség jelentékeny veszteségei mellett visszavertük. 280 sebesületlen franciát, köztük 3 tisztet fogtunk el és 7 géppuskát, valamint 20 aknavetőt zsákmányoltunk. Luneville-től keletre még folynak az előőrsi harcok. Vogézekben rohammal

elfoglaltuk Ban de Sap melletti környéken uralkodó 631-es magaslatot, mely hónapok óta erős vetélkedés tárgya volt. 193 fogoly, 3 géppuska, 1 aknavető és egyéb hadiszerek zsákmányunk volt itt. Ellenség visszafoglalási kísérletei eredménytelenek maradtak. Neuville-től délre egyik repülőgépünk egy ellenséges repülő lezuhanását idézte elő. Francia hivatalos jelentés, mely szerint belga csapatok Saint Georgestól délnyugatra, egy lövészárkot birtokukba vettek volna, merő kóhalmány.

Keleti hadszíntér:

Semmi ujság.

Délkeleti hadszíntér.

Osztrák-magyar csapatok Lemberget tegnap délután rohammal elfoglalták, majd a rákövetkező éjjel a Dnyeszter melletti Mikolajow és Lemberg között a Szoereo állást, tovább északra az üldözés Lemberg-től keletre kezdődő és Zoltauzen át Turinkáig (Zolkiewtől északkeletre)

huzódó vonalig jutott. Rawaruskánál és attól nyugatra a helyzet változatlan. Visztula és San szögében és felső Visztulától balra az oroszok hátrálni kezdenek. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Oroszország.

Arad, június 23

Még az olyan rabszolgasországban, mint a minő a cári birodalom, sem marad kitörés nélkül az olyan keserűség, a minőt a nyugat- és kelet-galíciai vereségek, Lemberg elvesztése erjeszt az orosz lelkekből. Május 2-ika óta mindennap új visszavonulást jelentett az orosz seregekre. Az orosz népet és szövetségeseik sajtóját azzal bolondították, hogy ez csak csel, csel és a kiábrándultak hiába várják, hogy a „csel”, a mely oly irtóztos veszteségeivel járt az orosz seregek, mikor fog ellenkező irányt venni.

Most már Oroszországban is tisztán látnak és mindent tudnak. Nikolajevics Miklós, a nagyherceg-fővezér letette a marsall-botot és azt átadta Russkij tábornoknak. Dimitriev Radko stratégiai jelessége se hallat magáról. És kezdődnek a pogromok.

Hírek vannak, amelyek pusztá terjedése is jellemző a hangulatra. A Riga irányában támadó németektől már a büszke fővárost, Petrogradot is féltik. Arról beszélnek, hogy a fővárost és kormányt átteszik Moszkvába, Kiewbe, vagy még távolabb, a krimi félszigetre. Hadd kövessék ebben is a Párisból Bordeaux-ba költözött szövetséges francia kormány példáját.

Az elégedetlenségnek, a zugolódásnak, a nyugtalanságnak, a kétségbeesésnek eltitkolhatatlan jelei mutatkoznak és terjednek a cenzura minden hatalma ellenére. A belügyminisztert elcsapták — és továbbá bukácsokról, változásokról is beszélnek.

Mindez még messze van a forradalomtól. Az olyan forradalomtól, amely Oroszországot új cselekvésre, új, nagy elhatározásokra tudná kényszeríteni. Amely utját állaná annak, hogy Oroszország újabb ember milliókat pazaroljon a háborúra, annak dőre reményében, hogy szerencsecsillaga a harctéren újra feljöjjön. Még nincs forradalom, de a magva már megvan. Es amig érik, a földből kibúvik, addig még komolyabb lesz az oroszokra nézve a helyzet. Ha pedig a kozák-uralommal és minden elnyomással szemben ki fog törni a két-

ségbeesett lelkek tiltakozása és ha annak dörgő hangja eljut a reszketős ajku cárig: — akkor Oroszország új útjára térhet.

Ma még a felszínen uralkodó hangulat a háboru folytatását kívánja Oroszországban. Kiköszörüléséa csorbának, a melynél nagyobb az orosz fegyvereket a japán háboruban sem érte. Nem számítanak azzal, hogy az új támadás csak új vérpocskolást jelent rájuk nézve, de egyébként meddő ez a véres befektetés. Majd mire ezis be fog bizonyosodni, akkor Oroszországban meg fognak szaporodni a békét követelő milliók és meg fog erősödni a milliók hangja és ökle.

Az első lemergi csaták.

(Böhm-Ermolli hadseregének szeptemberi harcai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Most, amikor Lemberg kemény harcok után újból diadalmasan a birtokunkba került, nem érdektelen végigtekinteni azokon a harcokon sem, amelyeket kilenc hónap előtt az oroszok vívtak Lemberg alatt, közeledve a pompás városhoz, amelyet annyira a magukénak tartották már a hosszú birtoklás tudatában.

Az oroszok Lemberg elleni akcióját a múlt év augusztus utolsó napjaiban a Visztula és a Bug közötti operációk indították meg. Az orosz haditerv az volt, hogy a keletgalíciai betöréssel párhuzamosan a Visztula és a Bug közén szintén betönnének, Lemberg irányában előnyomulnak a veszélyeztetik, esetleg megdöntik a mi centrumunkat. Az orosz előtörést akkor napokon tartó szivós csatában sikerült megállítani és megdönteni.

A Lemberg ellen irányuló orosz előtörés megakadályozására seregeink Lemberg fölött orosz területen kemény támadásba mentek át. A nagyszerű előnyomulás Zamosce-nél kezdődött. Az előre törő hadsereget Auffenberg tábornok vezette. Az oroszok hatalmas erőket dobtak előnyomuló seregünk elé. Egyik ellenséges oszlop a másik után sietett előre, hogy erőinket oldalba támadja s megállásra kényszerítse. Augusztus 27-én Zamosce már a birtokunkban volt. Az oroszok nagy embertömeget dobtak ismét erre a frontra és erősen szorongatták csapatainkat.

Augusztus 28-án válságos nap volt. Zamosce mellett ekkor viharzott legerősebben a harc. A kassai hadtest jobbszárnyát a tulsulyban lévő ellenséges erők Tomaszow felé szorították vissza s ez a körülmény befolyásolta a harcot. Ekkor indult utnak József Ferdinánd főherceg lovassági tábornok serege. Idejében érkezett meg s beavatkozása meghozta az eredményt. A következő napon az oroszok újból nagy erőket vonultattak fel ellenünk, de az orosz támadások most már megtörttek József Ferdinánd főherceg hadosztályán. A leitmeritzi hadtestnek időközben sikerült a Tarnawatka és Zamosce közötti célhoz érnie és megtámadta Komarow melletti hadállásban az ellenséget. A döntést József Ferdinánd főherceg hadseregének előnyomulása hozta meg. Ez a hadsereg benyomult a két folyó szögletébe és ezzel a támogató fellépésével a komarowi győzelmet eredményezte Auffenberg hadseregének

Párhuzamosan és összekapcsolódva ezekkel a harcokkal, keleti hadseregünk Lemberg-től keletre lépett érintkezésbe az orosz erőkkel. Zlocow felé történt az előnyomulás. Augusztus 26-án indultak meg a harcok páratlan heveséssel. Az orosz tűzsergés főlénye olyan eredményeket hozott, amelyeket ellensúlyozni alig lehetett. Közben az operációk színterének déli részén nagy előnyökhöz jutottak az oroszok, amíg hatást gyakoroltak az egész frontra. Megindult az orosz áradat, olyan hatalmas hullámmal és erővel, hogy azt többé feltartóztatni nem lehetett.

Ezzel megindult a lemergi csata új fázisa. Az orosz invázió hatalmas sodrása elől győzelmeikkel operáló seregeinknek vissza kellett húzódnok Lembergig. Azt a csoportot ugyanis, amelynek az lett volna a feladata, hogy a Zlocow elleni előretörés déli szárnyát fedezze, Brzezany felől érkező erős orosz oszlopok visszaszorították. Ez a visszavonulás szükségessé tette, hogy az összes, másfél hadosztály haderőt a keleti csoport erősítésére Lembergbe rendeljék. Ezzel azonban még megközelítőleg se lehetett az erők egyensúlyát helyreállítani.

A Brzezany felől a déli szárny ellen előnyomuló orosz oszlopok nyomása hatással volt az egész frontra. Az erdélyi hadtest győzelmes operációk közben kénytelen volt visszavonulni. Ugyanigy a gráci és lemergi hadtest is.

Győzelmes csaták után a Lembergbe való visszavonulás most mégis elkerülhetetlenné vált. Egyik arcvonalunk visszaszorítása szükségesszerűleg befolyást gyakorolt a másikra. A déli szárny ellen intézett orosz támadás, a nagy tulerő, ennek a szárnynak a visszavonulását idézve elő s ezzel az egész arcvonalat vissza kellett tolni.

A tulajdonképpeni lemergi csata, az a hatalmas és nagyarányú mérkőzés tulajdonképpen most fejlődött ki.

A przemysli ütközet kedvezőtlen kimenetelével hadseregtábornokságunk első gondja az kellett, hogy legyen, hogy a Brudermann- és Böhm-Ermolli-féle keleti csoportot ne tegye ki egy nyomasztó tulerő további támadásának, hanem gyors és hathatós segítséget nyújtasson nekik. Ez csak úgy történhetett, ha Auffenberg hadseregét előnyomulásában megállítják és visszarendelik, hogy a veszedelmes ellenség oldalába törjön. Nem volt könnyű feladat, amit Auffenberg hadseregére róttak. De a mesterfogás sikerült. A súlyos problémát, a hosszú harcot erősen megsínylett csapatok fáradtsága s a nagyon rossz utak ellenére is villámgyorsasággal megoldották. E hadsereg zöme, amely szeptember 1-én az északon levő ellenséggel még a győzelemért küzdött, két nappal később délfelé fordított arcvonallal Tomaszowtól keletre a Ravaruskán át való előtörésre készen állott: hátát József Ferdinánd főhercegnek egy gyengébb csoportja fedezte, amely a Komarownál megvert ellenség üldözése közben Krubieszow vidékére, a Bug és Hutzwa kiszögelléséhez jutott. Időközben azonban kiderült, hogy a nagy orosz áradat a Zloczownál és Przemyslanynál ellene emelt védgátakat, bár súlyos erőáldozattal, de leküzdötte. Nem hőmpölygött immár feltartóztatatlan iramban nyugat felé, hanem részben lassan és elővigyázatosan dél felől, kelet felől és északkelet felől tolodott Lemberg felé. A haderő zöme a przemyslanyi harcterepről északnyugat felé folytatta útját. Áránylag gyengébb erők a halicsi Dnyeszter hídfőt zárták körül és lassan az ezen folyó és Lemberg közötti terepen nyugat felé nyomultak előre. Világos volt, hogy a legközelebbi

jövő nem a keleti csoportunk elleni főtámadást és az Auffenberg-hadseregnek oldaltámadással való beavatkozását fogja meghozni, hanem megfordítva, Auffenberg hadseregére heves küzdelem vár. A keleti csoportnak is ha kellett avatkoznia az Auffenberg-hadsereg várható csatájába. Egyelőre azonban két előfeltételt kellett teljesíteni. A csapatoknak, habár rövid pihenőt kellett adni és együtt, zárt tömegben kellett őket az oldalbatörés fontos feladatára alkalmazni. Mind a kettő súlyos elhatározást követelt: Lemberg feladását. Igaz, hogy ezzel az ellenség olcsó sikerhez jutott. De a várost körülvevő földművek körül egy egész hadsereget kellett volna elhelyezni, amely azonfelül három oldalról átkaroltatván, igen nehéz harci viszonyok közé jutott volna. Lemberg öve elegendő volt ellenséges lovass csapatok elleni védekezésre, amelyek után a háboru kezdetén meglepően betörnek az országba, de nehéz tűzsergesszel szemben helyt nem állhatott. Ha az ellenség Lemberg elését kikényszeríti, ezzel az erkölcsi siker mellett, arra a katonai sikerre is szert tesz, hogy egy vár bevételével dicsekedhetik. Az ellenség már szeptember 1-én Kulikow felől a város kapuihoz közeledett. Ezért szeptember 2-án Lembergét kiürítették. Az egész keleti csoport a Vereszyca mögé vonult vissza, amely a grodeki tavak láncolatán vonult keresztül.

Az Auffenberg-hadsereg Ravaruska felé nyomult, ahová szeptember 5-én érkezett. Előnyomulása folyamán jobbszárnyának a Jaworowtól Lembergbe vezető vasutvonal mellé kellett jutnia. Szeptember 7-én ez megtörtént. Minden lépéssel, amelyet Lemberg felé tettünk, nőttön-nőtt az utban álló ellenség tömege. Az előcsapatok csatározásai gyorsan ütközetté fejlődtek, amivel elérkezett a Vereszyca-arcvonal beavatkozásának pillanata is. Az 5. feladata volt a győzelmes döntés kivívása és teljesen tudatában is volt a pillanat jelentőségének.

A gráci és lemergi hadtestek Boroewics gyalogsági tábornok vezetésével elfoglalták a grodeki ut mentén és ettől északra lévő tulajdoni magaslatokat és a janowi erdőt. Délen, Komarownál a temesvári és az időközben vasúton érkezett budapesti hadtest az orosz erősítések ellen nyomultak előre. Közéjük Böhm-Ermolli hadseregtábornok az erdélyi részi hadtestet ékelte.

Szeptember 9-én és 10-én a nagy elkeseredéssel vívott harc tovább folyt. Böhm-Ermolli és Boroewics hadseregei sikerről-sikerre jutottak. Az északi szárny csaknem husz kilométernyire halad előre. A gráci hadtest Lemberg-től már alig 15 kilométernyi távolságra harcolt. Az Auffenberg-hadsereg mindeddig nemesak helyt állott az ellenséges támadásokkal szemben, hanem jobbszárnyával jelentékeny sikereket is vívott ki. Csapataink a legjobb uton voltak a cél elérésére, de még némi időre volt szükség. Több heti időre lett volna szükség, hogy a hadsereg a hatalmas harcnapok bajait kiheverhesse. A hirtelen és erős orosz előtörés ezt az időt nem adta meg. A harcot abba kellett hagyni. A hadseregtábornokság tehát szeptember 11-nek déli órájában elrendelte a visszavonulást. Csapataink ekkor végleg elhúzódtak Lemberg alól s a San mögé vonultak vissza.

Lemberg ekkor a második lemergi csatában is, tragikus körülmények között, a siker küszöbén, elesett. Ezzel az oroszok Galícia fővárosának birtokába jutottak.

Eredménytelen az olaszok erőlködése.

(Cadorna üres jelentése. — Véres veszteségek az Isonzónál. — Az eddigi haditerv kudarca.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Róma, június 23.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz hadszíntéren az ellenségeskedések azokra az elszigetelt erőltet és hiába való előretörési kísérletekre szorítkoznak, amelyek olaszok hadviselését eddig is jellemezték. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Cadorna jelentései türesek.

Berlin, június 23. A Wolff-ügynökség jelentései: Az olasz vezérkar június 20-án a következő kommunikátumot adta ki:

— Az esős időjárás és a köd hátráltatta és késleltette a hadműveleteket a hadszíntér hegyes részén. A Krn vidékén mégis sikerült állásunkat a Piizzo környékét uraló állások bevonásával tökéletesíteni és megerősíteni. Az Isonzónál az éjszaka védelme alatt a Piava körül nemrég elfoglalt állásaink ellen intézett két ellenséges támadást visszautasítottunk (1?) Június 18-án este egy ellenséges repülőgép bombákat dobott a cormonsi pályaudvarról kifutó vonatra. A mordonyvezető megsebesült, az anyagi kár csekély.

Lugano, június 23. Az Avantí beszűntette az olasz vezérkar jelentéseinek közlését és az azoknak szánt helyet üresen hagyta. A lap ezzel magyarázza elhatározását, hogy az olasz jelentések eddig még egyetlen valamire való sikerről sem számoltak be és az újság hasábjait inkább üresen hagyják, vagy más, a nemzeti célt szolgáló közleménynek tartják fenn.

Nem foglaltak el védett pontot eddig az olaszok.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az Isonzo mellett az olasz támadások állásainkat végig a fronton még csak nem is érintették. Ahol az ellenség átjutott határainkon, ezt csak katonailag kedvezőellen fekvő pontoknál tehette, melyeket eszünk ágába sem jutott védeni. Bár az olaszok gyakran igen nagy túlerővel támadnak, ennek a nyomása alig észrevehető. Csapatainknak nemcsak a terület juttat nagy fölényt, hanem a küzdelem megszokottsága és az eddig szerzett sok tapasztalat. Amit katonáink a hegyi háborúban tapasztaltak, azt most az Isonzo mellett kitűnően értékesíthetik. Annak a művészetnek, hogyan kell állásait maszkírozni és minden eszközzel megszorítani, valószínű mesterei lettek. Az olaszoknak eddig állásaink keménységét még nem volt igazában módjuk kipróbálni. Támadásaink — néhány ismert elitecsapat vállalkozásától eltérően — lanyhák, bátortalanok és előkészületlenek voltak. Az ellenség tüzéséget viszont igen jól tartják.

Rohan a gránátok ellen és egyéb olasz hőseik.

Luzern. A olasz lapok tele vannak lelkesítő anekdotákkal, amelyeknek Viktor Emánuel király a hőse. A Tribuna így áradozik:

— Katonáink imádják a királyt és ha a fegyverem nem tartaná őket, meglojtanák lelkesedésükben. Nem parádés hadsereg veszi körül őt, hanem maga a nép. A fegyverben álló nép közepeán valószínű vallásos áhitatot és részt a király. (1)

Az Agenzia Nazionale némileg prózaibb képet fest a „hős” király tábori életéről és leírja, hogy kis szürke autóján naphosszat sorra járja a király az állásokat és együtt étkezik a katonákkal, akiket a magával hozott ételekből megkínál. Legutóbb egyszer

elfogyott a királyi autón az eleség és Viktor Emánuel úgy oszlatotta a katonákat, hogy egyik közkatontól el kérte tojásos kenyéradagjának a felét, a mit viharos éhjelzés közben fogyasztott el. A királyról szóló harctéri epizódok legtöbbször esőkolozás fordult elő. Egy főgnél a parancsnokló őrnagyot, a ki személyesen irányította ágyuit és harmadik lövéssel célba talált, megsebesítette a király. — Egy sebesült Trevisóban azt beszélték, hogy kemény éjszakai bajonettrohám után megsebesülve a tábori kórházba vitték, a hol csakhamar megjelent a király. Az uralkodó a szavakkal lépett a kórházba:

— Bravo fiuk, bátorság!

Aztán minden egyes sebesültet megsebesített a király.

Luigi Barzini a híres haditudósító igazi olasz nagyképűséggel hasudik össze mindenfelét a „meghódított területeken” szerzett benyomásairól.

— A benső lovagiaság, a loyális és a faji nemes érzés, amelyet az olasz katonák tanúsítanak — írja Barzini — esodálatraméltó. Ha gránátok hullanak közéjük, nem próbálnak menekülni, védelmet keresni, hanem valószínűleg ujjongva rárohannak a robbanó gránátokra. (1?) A lakosság mindenhol bizalmatlankodva fordul az olaszokhoz, de a katonák jószágukkal, jószívűségükkel és lovagiaságukkal igyekeznek megnyugtatni a fegyverrel elfoglalt területeken a lakókat.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A színház hírei. Az első előadások. Szombaton, január 26-án kezdődik a nyári színház első előadása, mely alkalommal Horváth Mici, a szatmári színház terület primadonnája mutatkozik be az aradi közönségnek szerződött célból. A fiatal művésznő három estén lép fel Szombaton a „Zuzsik” című szerepében, vasárnap a „Ógányprimis” Sárkányában és hétfőn a „Lengyelvér” Helén szerepében, minden este érdekes megkezdése a nyári idénynek, amely állandó szórakozást nyújt a közönségnek. Járni Böske, a debreceni színház bejós fiatal művésznője hétfőn lép fel először az aradi színpadon, szintén szerződött célból mint vendég, így tehát a hétfői „Lengyelvér” operetben együttes fellépése lesz Horváth Mici és Járni Böskenek, aki Wanda szerepét játsza, míg kedden Járni Böske második fellépése alkalmával a „Mori tündér” operet kerül színre. — Az első délutáni előadás. Vasárnap délután 3 és fél órakor megkezdett helyárral a „Pelekei nótárius” népszerű bohózat kerül színre, melyben az egész színház részt vesz, míg kedden, Peter Pal napján d. u. 3 és félkor „A szőlőkepepi” nagy sikert aratott csibész operet kerül színre az ismert előadónak szereposztásában. Előkezdületben „Az apja lánya” színmű a magyar színház legnagyobb, nagy sikert aratott újdonsága, „Tiszavirág” operette, a társulat mindkét újdonságból megkezdte a próbákat.

* Amerika Cézárja címmel jelent meg Méray-Horváth Károly hatalmas regényalkotása. Ez a regény tulajdonképpen a korunk legnagyobb szabású, legérdekesebb regényszemléje. A hatalmas terjedelmű regény minden sora lüktet az élelenségért. Amerika életét a business és a milliárdok világát senki sem tudja így élénken elénk varázsolni. Az olvasó megbabonásva, elkápráztatva adja át magát annak a szédületes iramnak, amivel a legérdekesebb események kergélik egymást. Egész Amerika benne él ebben a regényben minden nagyszerűségével és romlottságával. A szenzációs alkotás kiállítása és ára is páratlan. Az 540 oldalas könyv teljes vászonkötésben csak 1 korona 80 fillér. Vidékre 2 korona 10 fillér. — Kapható Kerpel László könyvkereskedésében.

Megbukott az orosz háborus-párt

(Uj fővárost keresnek Pétervár helyett. — Nyugtalanlás a birodalomban.)

Távirati tudósítás.

Berlin—Pétervár, június 23.

Stockholm. Megbízható forrás szerint az orosz igazságügyminiszter és más orosz államférfiak megpendítették azt az eszmét, hogy a fővárost Pétervárról más helyre helyeznék át. Régebben Moszkva került szóba, most egy krimi városi emlegetnek, vagy Kiewet kívánják. Az új fővárosul kiemelt helyet azt mutatják, hogy az aggodalmas kodók Pétervárt a Libau—Riga felől és a balti tengerről fenyegető veszedelem, a kurandi német és a finnlandi finn elemek közelsége miatt és az általában forradalmi elemektől átitatott pétervári lakosság miatt nem tartják alkalmasnak a cár és kormány ott tartózkodására hanem biztosabb orosz vidékre szeretnének vonulni.

Forradalmi mozgalmak.

Szófia. Oroszországból érkezett megbízható információk szerint ott a helyzet lenyegető. Különböző helyekről érkeznek hírbírek a forradalmi mozgalmak kiújulásáról. Hivatalos körökben nagy a megdöbbenés. Egyes városokban, köztük Kiewben véres forrongások törték ki, úgy, hogy a Galiciába szánt csapatokat a kormány kénytelen volt visszafordítani készütségekben a forradalmi mozgalmak ellen.

Nikolajevics Miklós és pártja megbukott

Stockholm, június 23. A Svenska Dagbladet jelentése szerint a megbukott belügyminiszter, Maklakow, a legcsosebb pártíve volt Nikolajevics nagyhercegnek és az volt a politikai hitvallása, hogy a háborút a végéig folytatni kell. Bukásával egyidejűleg megbukott az orosz háború eszméje is. A дума részéről, mint ismeretes, propositio érkezett az iránt, hogy egy parlamentarizmus koalíciós minisztériumot nevezzenek ki és rendkívüli ülészsakra hívják össze a dumát. A galiciai harcterről érkező kedvezőtlen jelentések és a moszkvai zavargások híre az idegességet még fokozták és úgy látszik, mintha a harc a körül folya, hogy Nikolajevics Miklós beoltyasa továbbra is megmarad-e, vagy megszűnik. Maklakow volt a nagyherceg legtöbb segítése. Bukásával úgy látszik, végleg megbukott Nikolajevics is. Az intéző köröknek az a feltétele, hogy a kabinetben nagy újításokat kell végbeinni és mindenekelőtt egy céltudatos miniszterelnökre van szükség és nem az idős Goremykinre.

Pétervár. Pétervárott, Moszkvában és Kiewben feloszlatták a békeegyesületeket.

Przemysl alól az olasz határra.

(Levél az alpesi hegyek tövéből. — Katonáink elkeseredése az olasz árulók ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójaól.

Arad, május 28.

Az olasz határra vonult csapataink igazán lelkes és elszánt hangulatát híven és megkapóan festi az a levél, amelyet az új hadiszinterről küldött aradi rokonainak Löwengard Gyula, aki egyik gyalogezredünkben végigharcolta a galíciai hadjáratot.

— Hosszabb szünet után — írja — megint levélíráshoz kapok, mert őszintén megvallom, szívesen írok levelet. De az íráshoz kettő kell: papíros és nyugalom, és ha az előbbiből akad is elegendő, az utóbbi nincs meg mindig. Most remélhetőleg néhány napig ez is meglesz.

Egy barátságos ház emeleti szobájában asztal mellett ülök, asztal mellett, amely abroszszal van leterítve, amelyen virágváza van és ebben gyönyörű csokor, az asztal mellett pedig — last, but not least — egy kanecso almabor és friss sör mosolyog reám. Talán különös, hogy ekkora szenvedélyességgel írok a sörrel, de nem is a sör a fontos, hanem az, hogy van. Hogy itt van, jelen van az asztalomon, a faluban, ebben az országban, mert például Galiciában ez lehetetlen volt. Egészség, tisztaság, becsületesség, józan kispolgári tisztesség lengi körül az embert itt. Talán nem is igaz, hogy háborúban vagyunk. A hegyek csúcán vidáman ragyog a hó, a sziklák között kergetve bujkálnak a felhők, az erdő, mező ezer virággal van telezsórva és nincs semmi sem abból, aminek már a leírása is kellemetlen. Nincs siránkozás, nincsenek leégett falvak, nincsenek üszkös romok, nincs hulla szaga a levegőben, nincsenek tetvek, nincs piszok, szenny, nincs semmi sem a katonákon és az ágyudőrejen kívül, ami arra emlékeztetne, hogy egy gaz árulóval mérjük itt össze fegyvereinket.

Ma urnapja van, a falu harangja békésen kondul imára, maga a baka is egészen más, milyen, mint volt odafenn. Tiszták, csinosak vagyunk, frissek, jókedvűek, hogy is ne lennénk azok, amikor végre emberek között vagyunk, mikor végre valahára magunk is embereké lettünk újra... Eljöttünk ide nyaralni, a világ egyik legszebb, legkellemesebb pontjára és az érzésünk is az, hogy annyi megpróbáltatás után, annyi harc után most végre itt a nyugalom, a pihenés, az élet.

A hegyek természetesen szédtőn magassak. De ez nem baj. Ha egyszer odafenn vagyunk, akkor mindegy, hogy mennyi ideig jöttünk föl és végesetül ott vagyunk a fedezékben, amelyből nyugodt öntudattal nézünk alá a másik országba. Ide jön a talian bohóc! Próbálja meg! Mit nekünk ez a poloska, mikor az orosz medve sem birt velünk. Mi kitanultuk a magas iskolát, meg kaptuk a diplomát a Kárpátokban s most ez a tudatlan rekruta, ez a kis iskolásgyerek akar velünk kikezdeni.

Levelemet itt félbe kellett szakítanom: most jött a sürgöny-jelentés arról, hogy csapataink bevették Przemyslt és ezt természetesen nyomban ki kellett hirdetnem a szádomnak. Rendkívül boldogok vagyunk mindannyian, csak azt sajnálom, hogy nem vettünk részt ebben a gyönyörű munkában, holott mi is ott voltunk már Przemysl kapui alatt. Onnan hoztak el bennünket.

A városkából felmászunk majd a kétezer méternél jóval magasabb hegyre, hogy onnan intézzük a netalán hozzánk elvetődő ta-

liánok sorsát. Elképzelhető az a meleg szimpátia, amellyel őket fogadjuk. Most az olasz beavatkozás után mindenki tudja, hogy békéről egyhamar szó sem lehet és hogy még talán egy egész esztendőig itt kell hadakoznunk. Ezt az örömet kizárólag az olaszoknak köszönhetjük. Ha ehhez még hozzávesszük azt az utálatot, amit a hitvány árulás miatt érzünk az olasz iránt, akkor elgondolható, hogy milyen szeretettel várjuk őket. Radikálisan fogjuk őket kezelni. Csak az a baj, hogy nagyon gyáva. Mindjárt elfut és nem lehet őket teljesen elpusztítanunk.

Elsülyesztett hajókkal zárják be a Dardanellákat?

(Az entente új és fantasztikus terve. — Nagy harcok Sedil-Bahnál.)

Távírási tudósítás.

Bécs—Konstantinápoly, június 23.

A lyoni Le Nouvelliste azt az érdekes jelentést közölte, hogy a hadvezetőség elhatározta, hogy a Dardanelláknál a tengeralfutók támadásainak megismétlődése esetén úgy fog védekezni, hogy a Dardanellák legkeskenyebb részén több régi hajót fog elsülyeszteni. Lehetséges, hogy ez a terv fennáll, de a szándék a kivétel között sok minden van még. A Dardanellák legkeskenyebb részén is legalább 1300 méter széles s ugyanitt több mint 50 méter mély. Hogy tehát e hely rendszeres elzárása megtörténhessék, a nélkül, hogy szárazföldről a munkát ágyulóvésekkel teljesen meg ne zavarhassák, legalább néhány tucat hajóra van szükség. Azonkívül szükséges, hogy az elsülyesztett hajók fölé még újabb elsülyesztett hajókat is helyezzenek, mert különben a tengeralfutók egyszerűen elsiklanak a nagy mélységben elsülyesztett hajók felett. Már 50 méter mélységnél három-négy sor egymásra tehető elsülyesztett gőzösre volna szükség. Már pedig nem tételezhető fel, hogy a törökök ezeket az elzárási kísérleteket zavartalanul engednék folytatni.

Körülbelül bizonyos, hogy az elsülyesztésre szánt hajókat még a helyszínére való megérkezésük előtt összelövedőznék. Sokkal kedvezőbb viszonyok között is így történt ez, például a spanyol-amerikai háborúban Santiago de Cubánál, továbbá Port-Arthurnál az orosz-japán háborúban. Így tehát a támadóknak ez a szándéka teljesen kivihetetlennek látszik, legfeljebb csak azt mutatja, hogy a negyedévnél hosszabb idő óta tartó ostromnál milyen nagy csatódások érték a franciákat s az angolokat s hogy ott szenvedett kudarcai is milyen leverő hatással vannak országaik népére.

Nagy harcok Sedil-Bahnál.

Konstantinápoly, június 23. Biztos hírek szerint az ellenség tegnap Sedil-Bahr előtt támadást intézett a török jobbszárny ellen. A harcok egész nap és egész este éjjelig tartott. Az ellenség veszteségei mellett, minden támadást visszavertünk.

Néger csapatokat hozott az entente a törökök ellen.

Athén. Az athéni Neon Asy című lap azt írja, hogy két hatalmas gőzösn 12000 főnyi színes csapatot vittek Tenedoszba. Ezekkel a csapatokkal akarják megerősíteni a Dardanellák ellen operáló hadsereget.

Uj német buvárhajók a Márvány-tengerben.

Zürich. Athénből táviratozzák: Ideérkezett hajók utasai mondják, hogy német tengeralfutó naszádok futottak be a Márvány-tengerbe.

Török támadás kézzel a Szezi-csatorna ellen.

Lugano, június 23. A „Giornale d'Italia” jelenti Kairóból: Törökország egyáltalán nem adta fel az Egyiptom elleni hadjárat tervét. A Sinaí sivatagon keresztül vezető vasut már egészen a Nakhi oázisig ki van építve. A törökök remélik, hogy a jövő hó végéig eljutnak a Szezi csatornához.

Az indiai mohamedánok zavargása.

Berlin, június 23. Halit Hadid, Törökország volt indiai főkonzulja Berlinbe érkezett és a Berliner Tageblatt munkatársának ezeket mondotta:

— Indiában nagyon szigorúan ellenőrzik a szent háborúról szóló híreket és még az angol lapokat és folyóiratokat sem engedik be. Csak nagyon lassan szivárognak oda a hírek egyes indiai csapatok által. A helyzet egyre veszélyesebbé válik és veszedelemes lesz akkor, ha az indiai csapatok Európából visszatérnek. Különösen az ifjúság fogja követelni India függetlenítését. Jelenleg Angliának nagy csapatokat vissza kell tartania Indiában, hogy minden zavarnak elejét vegye.

Felújulnak a kaukázusi harcok.

Konstantinápoly, június 23. Milliügynökség jelenti: A főhadiszállás közli: A kaukázusi fronton Olty irányában operáló csapataink számos támadással kelet irányban üzték vissza sikeresen, ellenség erős jobb szárnyát erről a vidékről tegnapelőtt csapataink, támadásaink során fontos ellenséges állásokat vettek el és sok zsákmányt ejtettek. Legutóbbi időben ejtett foglyok beszélik, hogy az oroszok már az 50 éves férfiakat sorozzák be és Berdan fegyverekkel látják el katonáikat és hogy az ujonnan besorozott ujoncok ép úgy mint lakosság, több helyen már fellázadtak a háboru ellen.

Dardanella fronton az ellenség nagy kaliberű ágyúival és legujabban kapott erősítésekkel több támadást intézett június 21-én Sedil-Bahr melletti déli csapataink ellen, de a támadások, melyek éjjelig tartottak, ezuttal is teljesen megheiusultak, ellenséget igen véres veszteségei mellett visszavertük és régi állásaiba üztük vissza. Június 20-án Ariburnutól északra álló hadsereg csoportunk ütegeinek egyike hatásos tüzelésével 2 nagy szállító gőzöst megrongált. A gőzösek, melyek e vidék vizein cirkáltak, kénytelenek voltak visszavonulni, június 21-én tüzéségünk teljesen elpusztított egy állást, melyet ellenség épen be akart rendezni. Többi hadszíntéren nincs fontosabb jelenteni való.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 151
Nyomda	— — — — 151

Bulgária és Románia elveszett az entente számára.

(Megegyez a Dobruđa kérdésben. — Fontos tanácskozások Bukarestben.
— Durazzot elfoglalták a szerbek.)

— Távirati tudósítás —

Gent—Bukarest, június 23.

A Petit Parisien szófiai távirati jelentés alapján közli, hogy Románia szófiai köte tegnapelőtt hosszasan tárgyalta Raszlavov dr. bolgár miniszterelnökkel. A lap értesülése szerint, akkor megegyezés jött létre a bolgár és román kormányok között. A román kötet még azon az éjjelen, jelentésselre, különvonaton Bukarestbe utat.

A Petit Parisien a hír közlésekor aggodalmát fejezi ki afelett, hogy a megegyezés létrejött-e esetén úgy Bulgária, mint Románia elveszték az ántant számára, erre a két államra többé számítani nem lehet és végső konklúzióként állapítja meg, hogy az ánta politikája a Balkánon végleg csődötmondott.

Létrejöhett a megegyezés Bulgáriával

Bukarest, június 23. Az Adaverul jelenti a folyamatban lévő román-bolgár tárgyalásokról, hogy ha nem igaz az, hogy ezek a tárgyalások már eredménnyel bevégeződtek, de van rá lehetőség, hogy Bulgária nemzeti aspirációi kielégítést nyerjenek a Dobruđa kérdés végleges megoldásával.

Bulgária válsága az entente-nak.

Szofia. A négyes entente Bulgáriához intézett ajánlatának — beavatott forrás szerint — az volt a lényege, hogy Bulgária azonnal mozgósítson és vonuljon Törökország ellen. Ennek ellenében az entente Macedóniát Kavalla kikötőmegfelelő területtel, az enos-midiai vonlat és a hadviselés céljaira szükséges anyagi támogatást ajánlotta föl Bulgáriának. Végül arra is ígéretet tett az entente, hogy Bukarestben közbenjár a Dobruđa-kérdés felől barátságos tárgyalások előkészítésére. Bulgária rendkívül udvarias hangú válaszában, amelyet Raszlavov miniszterelnök már átnyújtott az entente követének, arra szorítkozik, hogy kérdések egész sorát intézze a négy hatalomhoz. Bulgária kérdéseinek tartalma körülbelül a következő:

1. Minő kártalanítást kap Szerbia azért, hogy lemond a Bulgária számára biztosítandó macedóniai területekről?

2. Milyen stádiumban vannak az entente és Szerbia között folyó tárgyalások a macedónia kérdésben, hogy komoly ajánlatot tehet Bulgáriának?

3. Dobruđa mely részeit reméli az entente intervenciójával megszerezni Romániától Bulgáriának?

4. Mit kap esetleg Görögország Kis-Ázsiában a Kavalláról lemondásért kártalanításul?

5. Mi értendő a Kavalla mögötti „megfelelő terület” alatt?

Bulgária végül kijelenti, hogy azért kénytelen ilyen alaposan tájékozódni az összes kérdések felől és határozott garanciákat kérni, mert az országot az

1912. és 1913. évi háborúk rendkívül kimerítették és a mostani háborúba bocsátkozása óriási erőfeszítéseket igényelne.

Szerbia nem engedi Macedóniát.

Nis. Vasárnap koronatanács volt a trónörökös elnöklésével. Pasics miniszterelnök előterjesztette az entente ama kívánságát, hogy Szerbia engedje át Macedóniát Bulgáriának. A koronatanács az ajánlatot elvetette, kimondván, hogy Szerbia Görögországgal megegyezett, hogy Bulgáriának területet soha nem engednek át.

Venizelosz a királynál.

Athén. A király Venizeloszt kihallgatásra rendelte. A kihallgatás valószínűleg pénteken lesz.

Görögország igazi ellensége: Itália.

Athén. Az Athenais írja: A választások eredménye nem jelenti Venizelosz visszatérését. Venizelosz egyáltalán az európai háború befejezése előtt nem térhet vissza, mert ez a háborút, a hadsereg felvonulását jelentené, pedig a király beteg és így nem lehet főparancsnok. A görögök rájöttek, hogy az igazi ellenség az, aki a Dodekanezost akarja meghódítani, Olaszország. A görögök soha sem fogják elviselni az olasz jármot.

Tanácskozások Bratiansunál.

Bukarest, június 23. Bratianu miniszterelnök lakásán a román kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen valamennyi miniszter megjelent. A minisztertanácsban Bratianu referált a külpolitikai helyzetről, azután a minisztertanács megvitatta a bel- és külpolitikai kérdések egész komplexumát.

Bukarest, június 23. A Bratianu elnöklésével tartott minisztertanácsról jelentik félhivatalosan: A miniszterelnök jelentette, hogy tanácskozást folytatott Lahovárral, Take Jonescuval, akik kihallgatáson voltak a királynál. Jelentette a miniszterelnök, hogy a liberális, vagyis a kormánypártnak az Akciunea Nationaleban volt tagjai kilépnek a ligából és Kantakuzinó és Diamandi képviselők ajánlatára elhatározták, hogy kilépésüket a kormány félhivatalos közleményében okolják meg. Vasárnap a kormány tagjai újabb minisztertanácsot fognak tartani.

Durazzot elfoglalták a szerbek.

Berlin. A Tägliche Rundschau jelenti: A szerbek bevonultak Durazzoba, Essad pasa Itáliába menekült. A montenegróiak elfoglalták a Tarabos magaslatait, egy másik hadoszlopuk előnyomulóban Szku-tari ellen.

Lemberg visszafoglalásának hatása a román politikára.

Bukarest, június 23. A Moldova a következőket írja Lemberg visszafoglalásának jelentőségéről:

— Reánk, románokra Lemberg visszafoglalásának rendkívül nagy jelentősége van. Lemberg orosz kézre való jutása az első lökést adta annak az áramlatnak, amely az entente-hoz való csatlakozás szükségességét hirdette. Az ország helyes érzékének és reális gondolkodásának becsületére válik, hogy ennek az áramlatnak nem volt hajlandó senki meghódolni mindaddig, amíg Magyarország és Auszria elhíresztelt összeroppanásának kétségtelen jelei nem mutatkoznak és amíg Oroszország állítólagos győzelme reálisabb alakot nem ölt. A magyar és osztrák csapatoknak a San mellől való visszavonulását tehát már akkor sem tekintették nálunk véglegesnek.

— Valóság azonban, hogy az oroszok lebergi győzelme alkalmával kezdődött a nagy agitáció és akkor adták ki az oroszbarátok a jelszót, hogy a monarchia el van ítélve. Ekkor kaptak erőre a titkos óhajítások és ekkor kezdődött Filipescu igazi agitációja.

A cikk ezután elmondja, hogy az oroszbarátok agitációjának éppen az volt régebben az egyetlen reális alapja, — amire mindig hivatkoztak is — hogy Bukovina, Galicia és a Kárpátok az oroszok kezében vannak és ezekkel a mulékony orosz sikerekkel igyekeztek leginkább az országot fölizgatni. Ezután így végződik a cikk:

— Nem hiszünk, hogy a mai események nyílt ékes szólása nem fogja kiragadni a román népet céltalan álmódorából és nem hiszünk, hogy tovább engedi majd haladni abban az irányban, a melyben semmiféle győzelemre és semmiféle nemzeti aspiráció megvalósítására nincsen kilátás. Nem hiszünk, hogy miután minden más ábrándozás hiábavalósága kétségtelenül kitűnt, ne vennék észre, hogy ütött Besszarába utolsó órája.

„Viszontlátásra — Lembergben!”

(Egy haditudósító emlékezései.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Kétszer is különös jelentőséggel csendültek fülembre ezek a szavak. Először egy elrongyolódott papírlap fakó círill betűiből olvastam ki. A papírlap — egyéb gunyos megjegyzésekkel telefirkálva egy felháborozott konyha falára szegezve függött. Másodszor a pesti utcákon egy szerencsétlen, otthonát vesztett galíciai zsidó ajkáról hangzott el ez a mondat. Az első eset nyolc hónap előtt volt, a második alig két hét előtt. A két dátum között: vér és tűz, halál és újjászületés, vereség és diadalok sora...

Viszontlátásra Lembergben!

Ezzel búcsúzott valamelyik csufondárus kedvű orosz katona a máramarosi magyar földről, amikor futniok kellett a betörő orosz horádoknak. A búcsúizenetet a nagybecskői Klotild vegyészeti gyár egyik ajtajára szögezte fel a muszka vitéz. A gyár igazgatója Frankl mérnök körülvezetett a gyár helyiségein, amelyekben meglátázt az oroszok ott tanyázásának a nyoma. A gyár üzeme nem indulhatott meg, mert a gépeket az orosz uralom napjaiban alaposan megrongálták.

Az igazgató lakásában, amely valóságos múzeuma volt az iparművészeti tárgyaknak, mindent izzé-porrá zúztak. Ezt azonban már a cár katonái cselekedték. Amikor azután futni kellett, ott hagyták emlékül, durva katonakészlegatos vonású círillbetűvel írva: Viszontlátásra!

tásra Lembergben. Vajjon úgy értették-e, ahogy most bekövetkezett, vagy arra gondoltak, hogy még visszajöhetnek és Lembergbe hurocolhatják a kezükbe kerülőket.

És az akkor gunyosan, megbántásnak szánt mondat néhány hét óta rendes, örvendező köszöntése lett a hazájukat vesztett, földönfutókká lett galíciai menekülteknek, akik égő szemmel lesik estenként a pesti utcákon az újságok hirdetői irodáinál a kivilágított, villamfényes kirakatok előtt az új „Höfer“-t.

Még magyarul is megtanultak törve, hogy minél jobban megérthessék a hivatalos jelentésből: mennyire közeledtünk már Lemberghez. Hetek óta még lángolóbban, még nagyobb hévvel olvassák a győzelmi híreket és ha ketten találkoznak az utcán ezzel a mondattal bucsuznak:

— Viszontlátásra Lembergben!

Bizalommal, lelkesedéssel, hittel mondogatták ezt és hitük ma már valóra vált: Lemberg újra a miénk.

Arad helyőrsége ünnepli Lemberg visszahódítását.

(Lampionos felvonulás a város utcáin. — Együtt ujjong polgárság és katonaság. — Német sebesültek a menetben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

Eljött hát végre a nagy és szent nap, amely után majd egy éve vágyva-vágyakoztunk, a napsugár aranyával teleszótt, telehintett nap, amelyen a lidércnyomás alól végleg felszabadulnak a lelkek, amikor a legtiébb és legnagyobb, mámoros és illatos jókedvvel örvendhetünk és ujjonghatunk: a gligási csoda megtörtént, a miénk Lemberg, a miénk Lemberg...

„Csillag esik, föld reng, jött éve csodáknak...” S a csodák éve csodákat művel az emberekből is, kiforgatja őket hétköznapi formájukból, nagy és kincset érő emberi értékek rekválódni, erények, melyeket a mindennapi életért folytatott küzdelem elkoptatott, újra fényre ragyognak...

Két hónap, amelynek majdnem minden egyes napja örömnappal, azt hittük, nagyobb, örömteljesebb már nem lehet, s jönnek új napok, új dátumok, új események, az öröm még csak fokozódik, jön újabb és újabb csoda s mi leborulunk már talán áttogni, megérteni sem tudjuk az egészet, csak sűrűn és melegen ömlenek a könnyek, az öröm lelket üdítő könnyei...

Két hónap alatt hányszor öltött ünnepi köntöst az aradi utca! Gorlice... Az olaszok hadat üzennek... Przemysl elesik... Még be sem vonják a trikolort s már ismét zászlódisz mindenütt. Fáklyás, lampionos, zenés esti felvonulások, hallatlan, eddig nem látott tömegek, az öröm tobzódása s mindannyiszor megállapíthatjuk: gyönyörű, szavakkal le nem írható volt minden, a szintizta öröm tündérévé varázsolta az egész várost, nem, ilyet még nem láttunk Aradon soha, életünk emléke marad mindig...

Egyik örömnappal szebb mint a másik, egyiknek fényessége elhomályosítja a másikat s mindennek koronája a mai nap, a bibliai örömtől ünnepe, amelyen — oh, hogy ismét a szürke szavakat kell használni, hogy nincsenek titkos és rejtett kifejezések, a melyeket a hétköznapi nem alacsonyít, hanem mint a Tetragrammatont a szentélyek-szentélyében csak egyszer egy esztendőben, a melyeket csak az ilyen nagyszerű lendületekkel teli ünnepeken használhatunk — szebbet, nagyszerűbbet, impozánsabbat, felemelőbbet szem még nem láthatott...

Minden háson zászlót lengtetett ma a szél, tülelt kirakatok ünnepi mezben tetsszelegtek, a piros-fehér-zöld, a fekete-sárga, piros-fehér-feketetarka színpompája mindenütt. Erkélyeken számtalan apró zászló, itt is, ott is sürgölődés, készülődés, drapériák feszülnek, lampionokat helyeznek el.

Az esti korzón sűrű nevető, boldog ember-tömeg. A hullámok már megindulnak az Eö-

vös-utca, a hid, a vár felé, a sarkokon, ahol a menet el fog haladni, csoportokba verődnek össze már az emberek.

Könnyű sebesültek csoportja halad végig katonás sorban a városban s halkán felhangzik utjukban az éljen. Fél nyolckor a ligeti kórház derék sebesült német katonái vonulnak el, hogy a várban csatlakozzanak a menethez. A csoport élén két hatalmas szál szőke fiú halad s viszik a zászlót, amelynek fehér részén a következő felírás:

Éljen = Hoch
Ungarn-Österr.
Deutschland u. Türkei

Piros-fehér-zöld lobogó alatt vonulnak a dráganémet fiúk s közben erőteljes hangon, fegyelmezett körben éneklnek:

— Lieb' Vaterland, maget ruhig sein.

Lieb' Vaterland, maget ruhig sein.

Az utca vérkeringése egyszerre megélénkül, zsebkendők lobognak a derék katonák felé, hoch és hurra hangzik s boldog öröm tölt el mindenkit: az az ország, amelynek ilyen fia vannak, igazán nyugodtan nézhet szembe minden viharral.

A városatyák és a tanács tagjai élükön polgármesterrel a városháza előtt gyülekeznek. Fél nyolckor a rendőrséggel együtt a fiatalság is átvonul a várba zászlókkal, fáklyákkal, lampionokkal felszerelve. Velük beláthatatlan sokaság, amelynek — a polgármester intézkedésére — még vámot sem kellett fizetni a hidon.

Pontban nyolc órakor indult meg a menet, miközben a várból ágyudörgések reszketették meg a levegőt. A Maros hídon túl a zene rászendített a Prinz Eugen marsra. E pillanatban a Lyceum oromzatán görögfény gyulladt ki, mely fantasztikus és tündéri világításban helyeste a különben is felejthetetlen képet.

A Lyceum pazar fényvel feldíszített és kivilágított erkélye alatt a katonazenekar szere-nádót, „Ländchen“-t adott a Vörös Kereszt egyesület buzgó nőtagjainak, első sorban Vársárhelyi Jankának, az önfeláldozó jótékony-ság mintaképének.

Az Eötvös-utca haladt tovább a menet, amelyhez hasonló Aradon még nem láttak. Elöl a fiatalság lobogó zászlókkal, fáklyákkal, lampionokkal, utánuk a zene, majd a katonaság. Ezer és ezer lampion csillogott, katonasapkák mellett tölgyfalevél, ömlött és hömpölygött az ünnepi menet, percekig, kilométer hosszant és még mindig nem volt vége. Most a huszárok jöttek, öröm rájuk nézni, ünnepi

ruhában, feszesen lépkedve a kantyu muzsikaszója mellett. Utánuk a met katonák erőteljesen énekelve a Wacht am Rheint, végül a sebesültek, akiket könnye és áradó zene ünnepeltek mindenütt.

Az Aczél Péter-utca hálva a fényesen kivilágított ház sorok közt egyfolytában hangoztak az éljenek, a hoch, lengtek s kendők, sűrűn hangoztak a kások: „Vesszen Itália, vesszen Itália“ a megyeház előtt állt meg az ünnepi könenet. Szember görögfény gyűlt s tisztelettelbűz fel mindenki az erkélyre, Urbán Iv báró főispánra. A katonaság frontot csinált, zene feláll az erkély alatt, felhangzanak Himnusz templomi akkordjai, majd a He dir im Siegeskranz, amelyet áhitattal kallevéve hallgatott meg a tömeg. A főispánt ajtotta mindenki hallani s így fel is hangoztak az erkélyről s csengő szavak:

— Mélyen tisztelt köztég! Azt mondják meglepetésszerűen jött az silágraszóló örvendetés hír, hogy az immár knc hónapja el-lenség kezében sanyló dő leyl főváros, Lemberg ismét a mi birtokuban van (éljen). Nekem ez nem volt megleetés, erős volt bennem és bennünk a hit, a egyződés, hogy a mi vitéz hadseregünk a i ősz és renditettellenül szeretett királyunk (harsány, hosszantartó éljenzés) ismét a legnagyobb vitézséggel vissza fogja szerezni Örvendjünk, hogy győzelmes előnyomulásunkly hatalmas léptekkel halad s bizva-bizun abban, hogy továbbra is így fog haladni.

Lelkes éljenzés követt a főispán szavait, majd a városháza elé halt a tömeg, ahol a katonazene ismét eljátozt a Himnusz és a Wacht am Rheint.

A hatalmas uttestet hetetlen sűrűn lépte el a közönség, amelynek olytonos örömjongása közepette haladt tovább a lampionos menetet a Luther-térnél beforalva a József főherceget-uton, az Andrassy-ten és Szabadságtéren keresztül vissza az Eötvös-utcaába, ahon-nét a katonák a zene hajjai mellett vonultak vissza kaszányáikba.

Az utcákon az élénkig azonban tovább tartott. Nagyobb csoportokban hullámozott fel-alá a tömeg. Itt egy százsz katona tért haza, ott sebesültek haladtak, majd ismét diákok vonultak el. Kávéházak trassai elé verődtek össze az emberek s ismét ünnepeltek — Hoch Deutschland, hoch Kaiser Wilhelm — a német fiukat, akik vigan, erőteljesen énekeltek a dalt:

— In der Heimat, in der Heimat!

— Dort gibt's ein Wiedersehn...

A daloskedvű német katonákat az ünnep befejezése után nagy közönség kísérte vissza a Városligeti kórházba, ahol címbalomszó mellett éjfélig ünnepeltek sörözve és énekelve a vig és hőies s övetséges vitézek a közösen kivivott sikert, az együtt érzet örömet: Lemberg visszahódítását.

A nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímüket, a lap pontos szetküldése szempontjából — leg-utolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatalai idejekorán közöljék.

Lembergben ujjengva fogadták csapatainkat.

(Az orosz Bosporus-sereg megsemmisülése. — Russkij tábornok az új generalisszimusz. — A Visztulánál is visszavonulnak az oroszok.)

Távirati közlés.

Budapest—Bécs—Berlin, június 23.

A hadisajtószállásról jelentik: Lemberg lakossága valósággal leírhatatlan örömjongással és lelkesedéssel fogadták a városba bevonuló Böhm-Ermolli hadsereget. Az orosz front lebergi áttörése máris érezteti hatását az egész orosz arcvonalon. Azok az orosz erők, amelyek eddig a Visztulától nyugatra kielcei hegyvidéken állottak, nyilván visszavonulásra készülnek már.

Lemberget nem érte a csata ágyútüze.

Bécs, június 23. A Neue Freie Presse jelenti: Az est folyamán több magánjelentés érkezett Bécsbe, amelyek szerint a rendkívül hevesnek mondott lebergi csata a városban nem okozott kárt. A tüzérségi harcok magaslatról-magaslatra játszódtak le és minthogy Lemberg völgyben fekszik, Galícia fővárosa az ágyútűzön kívül maradhatott.

Körülzárás fenyegette Lembergben az oroszokat.

Amszterdam. Az e hó huszonkettediki orosz hivatalos jelentés beismeri, hogy az orosz csapatok a grodeki vonaltól visszavonultak a lebergi vonalig. Miután az orosz jobbszárnyat az ellenség áttörte, az északi szárnynak Ravaruskát, a délinek Zolkiewet kellett ürítenie. A szövetségesek mozdulatából kitűnik, hogy a döntést úgy keresik, hogy körülzárassák tenyegetik az orosz sereget.

Elveszett az orosz Bosporus-sereg Galiciában.

Páris. A párisi reggeli lapok a galíciai orosz vereségek kapcsán arról elmélkednek, hogy ilyen körülmények között a Dardanellák meghódítása halasztást fog szenvedni. Szobasztopol körül az orosz hadvezetőség 200.000 tónyi hadsereget gyűjtött össze, amelyet a cár tavasszal megszemlélt. Ezt a nagy haderőt a Bosporushoz akarták küldeni, azonban a galíciai hadjárat kedvezőtlen fordulata következtében a galíciai hadszíntérre vitték és az egész hadsereg megsemmisült. Azzal iparkodnak megnyugtani a párisi lapok a francia közvéleményt, hogy július végére Oroszország elegendő löszert fog szerezni Amerikából s akkor felállíthatja újabb hadseregeit.

Budapest. A sajtóhadisajtószállásról jelentik: Az orosz ellentámasztás kétségbeesett erőssége Lembergben azt mutatja, hogy Mackensen és Böhm-Ermolli serege sokkal korábban érkezett Lemberg falai alá, mintsem az oroszok remélték. Legtöbbet szenvedett az orosz front Mackensentől Kulikov környékén, Böhm-Ermolli csapataitól pedig a Szeret patak keleti partján épült állásokban. Az itt harcoló orosz erők egy része abból az orosz tömegből való, amelyet május elején vetett az orosz hadvezetőség Bukovina és Délkelet-Galícia ellen. Ezek Kiew és Odessza felől jöttek, Novoszelica felé. Minden valószínűség szerint annak a nagy seregnek a zöme volt ez, amelyet az oroszok a török harctérre szántak, s amelyet még utjából elpusztítottak meg hirtelen, mikor sikereinek Gor-

licónél és Tarnovnál nyugtalanítani kezdték őket. Ezt a sereget legalább a Sanhoz akarták eljuttatni, hogy az ott tervezett ellentámasztást véghezvihessék. Ehhez azonban szükségük lett volna a csernovic—kolomea—stanislaw—lebergi nagy vasútra, a melynek fontosabb részét akkor mi tartottuk. Ezért indították ez időben hallatlan erős támadásaikat Pflanzert ellen. Körülbelül 150—200.000 orosz küzdött itt azért, hogy legalább a többsége hamar juthasson el a San mellé Brusilov tábornok segítségére. Ez a nagy küzdelem azonban az oroszokra nézve balul ütött ki. A sereg egy része már későn és csak a Vereszyca-hoz jutott el, más része a Dnyeszter mellett vérzik, egy része pedig a fogsírozott és kegyetlen támadó harcokban teljesen tönkrement.

Russkij tábornok lesz a generalisszimusz.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti Stockholmából: Pétervárról táviratozik: Russkij tábornok kihallgatása a cárnál avégből történt, hogy a fővezérletet Nikolajevics Miklós nagyhercegtől átvegye.

Elindultak Lembergbe a vasutasok.

Krakó, június 23. A Nova Reforma jelenti: Tegnap Krakóból nagyobb csapat állami rendőr, rendőrtisztviselő és egy rendőrpáncsok utazott el innen, hogy csapatainknak Lembergbe való bevonulása után azonnal elfoglalják állásukat Lembergben és átvegyék a közbiztonsági szolgálatot. Egyidejűleg a lebergi vasúti személyzet is elutazott.

Bobrinszky május 20-án elhagyta Lemberget.

Krakó. A Nova Reforma tudósítója, aki már több ízben járt Lembergben, mióta a város orosz kézen van, tegnap érkezett vissza Krakóba és a lap ma reggeli számában, a következőket írja Lemberg utolsó orosz napjairól: Június 20-án hagytam el Lemberget. Az utolsó napokban az orosz hatóságok, végső erőfeszítéssel, minden házból vizsgálatot tartottak és rengeteg embert fogtak el. A lakosság hangulata a legjobb. Május eleje óta, rejtett utakon, és igen drága áron, német, osztrák és magyar napilapokat vásárol a lakosság tehetősebb része és így mindig pontosan informálva vannak nagyszerű küzdelmünkről. A hangulat igen lelkes és mindenki várja a felszabadulást. A lakosság szeme előtt zajlik le, a legutolsó részletéig, az orosz menekülése és ez még fokozza a hangulatot. Bobrinszky fő kormányzó és Skallon helytartó május 20-án utaztak el azzal, hogy néhány napi „szabadságra” mennek, de többé nem tértek vissza. Az utolsó három napon az orosz tisztok már mindenütt nyíltan beszéltek az ellenség előrenyomulásáról és hangoztatták, hogy a város csakhamar fel fog szabadulni. A csapatok között is elterjedt ennek híre és ez nagyon csökkent az orosz katonák lelkesedését, akik amúgy is félnek, mióta a hegyekről le hulló lövedékek valóságosan utcákat vágnak közöttük. A grodeki csata napjaiban, az orosz hangárokat kiürítették és a gépeket Lembergbe Oroszországba szállították. A menekülő közönség részére naponta

két vonatot indítanak, amelyeken mindenkit ingyen visznek el. Ezeket a vonatokat katonák vezetik és személyzetük is katonákból kerül ki. Przemysl visszavételével kapcsolatban itt is elterjedt annak híre, hogy Nikolajevics nagyherceg a przemysli várparancsnokot felfofozta. Itt egészen bizonyosan tudják a tisztok is, hogy a várparancsnok az inzultus után beelőtt a nagyhercegbe, aki most Moszkvában fekszik súlyos betegen. Az oroszok menekülésének legfontosabb mozzanata az, hogy az orosz főhadiszállást, június 20-án, Brodyből orosz területre helyezték át.

Varsó polgári kiűrtése megkezdődött.

Berlin, június 23. Pétervárról jelentik, hogy Nikolajevics nagyherceg rendeletére már tegnapelőtt megkezdtek Varsó polgári lakosságának eltávolítását. A varsói rendőrfőnök értesítette a lakosságot, hogy csak az államhivatalnokok és azok a polgári személyek maradhatnak Varsóban, akik a hadsereg szervezetével összeköttetésben vannak, mint például a hadiszállítók. Százezer polgári lakosnak kellett a rendelet közzétételét követő huszonnégy óra alatt Varsót elhagyni, a többinek a névsorát még összeállítják.

Tizennyolc évesek sorozása Oroszországban.

Pétervár, június 23. Az orosz kormány a birodalom egész területére elrendelte a 18 évesek sorozását. A sorozás igen nagy gyorsasággal folyik, hogy a kiképzés után azonnal felhasználhassák az új anyagot a Galiciában és Bukovinában szenvedett veszteségek pótlására.

A galíciai győzelem megsemmisíti a nyugati eredményeket.

London. A Morningpost pétervári tudósítója június 21-én jelentette, hogy Lembergben ágyúzás hallatszik. Az előőrsök néhány mérföldnyire vannak a várostól. Nagy eső, viharok és vízáradások kedvezővé teszik az orosz védelmet, az ellenség még is állandóan előnyomul.

Rotterdam. A London News írja: A szövetségesek galíciai győzelme semmivé teszi az antant legfontosabb hódítását. Valóságos sorozás ez a monarchia Galícia visszahódítását egyik legdicsőbb tettének tekintheti, mindemellett ez még nem jelenti a háború végét.

Amsterdam. A Morningpost írja: Lemberg sorsától függ Varsó helyzete. A szövetségesek esetleges keleti győzelme nagyon befolyásolja a nyugati helyzetet.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Aradra menekült lembergi bankár.

(A felszabadított otthon. — Mi történt a menekültek vagyonával? — Nincsenek hírek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Lemberg újra a miénk és zavartalan, mámoros örömben felujjong a mi megpróbáltatott lelkünk, bánathoz szokott szemünkről leszárad a könny, a győzelem magasztos, felemelő érzése tölt el minden embert és emelt fővel, büszke öntudattal rójuk a város utcáit ezen a júniusi napon, talán a leggyönyörűbben, amelyet megélnünk adatott. Milyen fenséges, hatalmas, gyötrelmeket feledtető a mi örömlünk, a miénk, akik előtt Lemberg nagy város, messze Galiciában. És vajon milyen lehet azok öröme, akiknek számára Lemberg visszavétele többet jelent fegyvereink ragyogó haditetténél, akiknek Lemberg mindennél több: az otthon, a családi tűzhely melege, a hely, ahol születtek, éltek, s ahonnan el kellett jönniük, mert idegen katonák sáros cipője lépte át a családi otthon szent küszöbét. Mit érezhetnek a lembergie, akik elmenekültek onnan és most talán már csak néhány nap választja el őket attól, hogy viszontlássák az elhagyott, sokat szenvedett várost, ahová szívük olthatatlan vágya visszavonzza. Aradon is lakott egy lembergi család, az Aradi Közlöny munkatársa most felkereste, hogy megtudja, mit éreznek a lembergie.

Az Ortutay-palota harmadik emeletén lakik szeptember óta Metal Nátán lembergi bankár a feleségével, nejével és annak két kis gyermekével. Duszagdag lembergi család, több nagy házuk van a visszafoglalt városban, azonkívül birtokaik Arad közelében, Körösbökényen, azért is jöttek ide, amikor hazulról menekülniük kellett.

Bájos arcú fiatal asszony, a bankár fiának felesége fogad és örömtől csillogó szemekkel, derűs vidámsággal mondja:

— A boldogságomról beszéljek? Oh, de hogy is tudnék mit mondani. El se tudja képzelni, mit jelent az, hónapok óta tartó száműzetés után visszatérni haza, ahol minden ház, minden kő ismerőseink s ahonnan úgy kellett eltávoznunk, hogy sietve, kapkodva, a közeledő ellenségtől félve, szinte futottunk. Augusztus végén mentünk el Lembergől, már csak a legszükségesebbet vihettük magunkkal, akkor már mindenki menekült. Apósomnak már évek óta birtoka van Körösbökényen és így határoztuk el magunkat rá, hogy Aradra jövünk. Csak kis lakást béreltünk ki, hiszen fogalmunk sem volt, meddig kell itt maradni... Elég sokáig tartott, de annál nagyobb most az örömlünk.

— Vagyonunk javarésze persze ott maradt Lembergben. Több házuk van, nagy künnlévőségeink, Isten tudja, mi lett velük. De most már nem is bánjuk, hisz a földolog az, hogy ismét hazatérhetünk. Lembergől egyetlen egyszer kaptunk értesítést, mióta eljöttünk onnan. Egy ottmaradt ismerősünk írta Románián keresztül, hogy rendben van még minden. De ez már hónapokkal ezelőtt történt, szóla semmi hír hazulról. Ma reggel már siettünk a postára, hogy lehet-e táviratozni, de persze most még nem lehet. Így egyelőre még várunk kell a hazautazással, amíg otthonról ismerőseinktől is értesítést kapunk. Előbb még itt is rendbe kell hozni a dolgainkat. Nehezen várjuk a hazautazás percét, azt képzelheti,

Istenem, milyen pillanat lesz az, amikor újraviszontláthatjuk, a kedves ismerős várost! Oh, már csak otthon lehetnénk...

Két édes, szőke gyerek, akik eddig csendes áhítattal hallgatták anyjuk szavát, most szintén megszólaltak:

— Mama, mama, utazzunk már, olyan jó lesz otthon...

HIREK.

Gondoskodás Szerbiában levő hadifoglyainkról.

(Küldemények a rosszui ellátott foglyoknak. — Megegyezés a szerb kormánnyal.)

Távirati tudósítás.

Budapest, június 23.

A Magyar Távirati Iroda jelenti beavatott forrásból: Már a múlt év őszén kedvezőtlen hírek érkeztek Szerbiából hadifoglyainkról. A hírek szerint a hadifoglyaink rossz bánásmódban részesültek, rossz az élelmezésük s pénzhányban szenvednek. Új év után még ijesztő rosszabbodás állott be e tekintetben Szerbia elszegényedéséhez s a nagy hideghez ugyanis még a kiütéses tifuszjárvány is hozzájárult s hozzátartozóinkból rendkívül sokan estek e járvány áldozatául. A külügyminiszter, a hadügyminiszter és a Vörös Kereszt Egyesület e híreket a legnagyobb aggodalommal kísértette s a helyzet megoldására két megoldást tervezett: 1. Szerbiával megegyezni oly irányban, hogy hadifogoly katonáinkat költségünkön semleges államban internálják. 2. Mindenesetre azonban megnyerni a szerb kormány hozzájárulását ahhoz, hogy ruhadarabokat, kondenzált tejet, gyógyszereket küldhessünk a hadifoglyoknak.

Vörös Kereszt Együletünk elnöke, Spiegel-feld báró március 23-án Szófiában találkozott Szubotics-ossal, a szerb vörös kereszt elnökével, aki megígérte, hogy javaslatainkat kormányának előterjeszti. Szubotics később Nisből megtáviratozta, hogy kormánya hajlandó javaslatainkat megfontolni.

Az első javaslatot illetőleg a következő választávirat érkezett:

— Az osztrák-magyar hadifoglyokkal nálunk a lehető legjobban bánunk. A járványt ők maguk hurokolták be hozzánk (?). Eleinte nehéz volt, tekintettel mennyiségükre, bekvértélyozni őket, e pillanatban azonban mindnyájan jó helyen vannak és meg van az engedélyük, hogy tartózkodási városaikban, helységeikben szabadon járhatnak, ami az osztrák-magyar fogságban levő szerbeknek nincs megengedve. Tudomásunk szerint az Ausztria-Magyarországban fogságban levő szerb katonák halandósága nagyobb, mint a szerbiai osztrák-magyar foglyoké. Az osztrák-magyar kormánynak azt a javaslatát, hogy hadifogságba került hozzátartozóit semleges területre vigyük, a szerb királyi kormány nem fogadhatja el.

A szerb királyi kormány hosszabb habozás után végre május 11-én megadta hozzájárulását ahhoz, hogy szeretetadományokat küldhessünk a hadifoglyoknak. Május 14-én a következő cikkeket küldtük Szerbiába:

10.000 szalmazsákot, 20.000 fejpárnát, 20.000 takarót, 30.000 darab fehérneműt, 10.000 polgári ruhát, 10.000 pár cipőt és egy waggon tejkonzervet.

— Athelyezett ügyvédi iroda. Az aradi ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy Hollóssy Kálmán dr. borcsjenői ügyvéd székhelyét Borossebesbe helyezte át.

— Tisza István gróf egy éve nem volt Geszten. Nagyváradról jelentik: Tisza István gróf szenvedélyes gazda és ismert dolog, hogy leglázasabb elfoglaltsága közben is szakítani szokott egy-két napot, hogy leszaladjon geszti birtokára. Tavaly július óta azonban, amikor szabadságát sürgősen meg kellett szakítania, nem volt Geszten. Azóta nem akadt egy órai szabadideje sem, sőt jószágigazgatóját, ispánjait és intézőit sem fogadta. Régi hűséges jószágigazgatójára, Töpler Györgyre bízta uradalmi kezelését, melyek pedig egy régi bérletmegszűnés következtében ötezer holddal szaporodtak. Tisza Kálmán halála évfordulóját, amely márciusban van, mindig otthon szokta megülni Tisza István. Virágot visz ilyenkor a geszti kriptába. A generális halála óta az az első évforduló, amelyet nem töltött Tisza István Geszten. Családjából mindössze a fiatal Tisza töltött két napot otthon, amikor szabadságot kapott és rövid időre eltávoztatott a frontról.

— A Przemysli vasvillák. Budapestről jelentik: Abban a rengeteg zsákmányban, amely Przemysl elfoglalásakor kezünkbe jutott, egész raktárakra való vasvilla is akadt, a mi azt bizonyítja, hogy az oroszok a galíciai mezőgazdákat akarták ellátni vele, de már nem volt idejük a ezétoztásra. A becses zsákmány nem sokáig maradt Przemysiben, mert a hadvezetőség elhatározta, hogy szétosztja a hadviselő államok közt. Így jutott a magyar földművelési minisztérium hetvenezer ingyen vasvillához, a melyet a kishéri állami uradalomba szállítottatott. A földművelési kormány elhatározta, hogy a teljesen új vasvillákat pótom áron átengedi a magyar gazdáknak, hogy hasznos emlékek legyen az orosz háborúból. A minap leiratott intézett az összes gazdasági egyesületekhez, a melyeket arról értesített, hogy bizonyos mennyiségű vasvillát onszon szét a kisgazdák közt. A leirat szerint a két águ vasvilla ára 20 fillér, a három águé 60 fillér, a négyágúé pedig 80 fillér, a mi rendkívül kapóssá teszi a villákat, mert ezeknek a gazdasági eszközöknek rendes ára 4—8 korona szokott lenni. A przemysli vasvillák között nagyon sok a tipikus orosz zyrátmány, a melynek az a sajátága, hogy 3—5 ágával azamben 35—45 fokos szög alatt még egy-két ág található. Ezeknek az orosz villáknak az ára 30 és 35 fillér. A vasvillák eladása már javában folyik s néhány nap múlva az utolsó küldeményt is elküldik belőle Kisberről. A gazdasági egyesületektől a földművelési minisztériumhoz érkezett jelentések szerint a gazdák mindentelé nagy köszönettel fogadták a hadvezetőség ajándékát.

— A cséplési eredmények bejelentése. A hivatalos lap mai száma közli a minisztérium rendeletét a cséplési eredmények kötelező bejelentéséről. A rendelet értelmében mindazok, akik a maguk, vagy más részére az 1915. évi termésből búzát, rozsot, kétszerest, árpát, vagy zabot csépelnek, kötelesek az általuk végzett cséplésekről közösenként és gabonamenekint pontos feljegyzéseket vezetni és az általuk elesélt buza, rozs, kétszeres, árpa és zabmennyiségeket a cséplés helyének községi előjáróságánál (városokban a polgármesternél) bejelenteni. A bejelentést megtenni elsősorban a cséplőgép birtokosa és ha a cséplőgép bérbe van adva, a bérlo köteles. Ha a birtokos, vagy bérlo a cséplőgépet nem maga kezeli, a gép kezelője a bejelentésre kötelezett. Az ugyanegy községben végzett cséplések eredményét a bejelentésre kötelezett köteles hetenkint és pedig minden vasárnap — ha pedig a cséplést az illető községben hétközben befejezte, a befejezést követő napon — a községi előjáróságnál bejelenteni. A bejelentéseket a községi előjáróságoknál kapható, egy hétre szóló bejelentőlapokon kell megtenni.

— Pirkner János képviselő katonának jelentkezett. Budapestről jelentik: Pirkner János nyugalmazott miniszteri tanácsos, a zombolyai választókerület munkapárti képviselője, aki egyike a legkiválóbb mezőgazdasági szakembereknek és jól tud van az ötvenen, önként jelentkezett katonának. Pirkner valamikor huszárfőhadnagy volt és így nagy reaktíválták. Erdemes megemlíteni, hogy a Pirkner-családnak huszonkét férfitagja küzd a frontról.

— Aradi honvédtisztek a szatmári ezredben. Megírtuk, hogy ezredesük külön díszeső ezredparancsban emlékezett meg a szatmári 12. honvéddalozogezred vitézségéről, amelyet május 22-én a plackoviec—kozineki hatvan órási csatában tanúsítottak. A hatalmas harcban különösen kitűntek magukat az ezredhez beosztott aradi honvédek, akiket Tebajdi főhadnagy vezetett. A harcban az aradi honvédtisztek közül résztvett Macskássy honvéddalozogezred is, azonban nem ő, hanem a kozineki osztagban szintén résztvevő Marcell Kornél hadnagy tanítóképezdei tanár sebesült meg.

— Gyűjtés a vak katonáknak az aradi elemi népiskolákban. Az aradi elemi iskolák tanfelügyelők hazájuk és embertársaik iránt táplált nemcsak érzelmeiktől vezéreltetve és a gyermekek lelkeiben ezen nemcsak érzelmeiket ébren tartva, közvetlen az évszázó vizsgálatok előtt arra kérték növendékeiket, hogy a tantermeknek a záróvizsga napján szokásos virágdiszítése helyett filléreikkel járuljanak a vak katonák segélyezésére szánt alap gyarapításához. Az eszmét tett követte. E címen befolyt az aradi Weitzer János-utcai községi elemi leányiskolában 41 kor. 54 fillér, a Kossuth-utcai községi fiúiskolában 60 korona, mely utóbbi összeget Gyurkovich Mária tanítónő az énektanítási járó tiszteletdíjának átengedésével 100 koronára egészített ki. A befolyt összegek a kir. Tanfelügyelőségnek adták át. A Tanfelügyelőség a befolyt 201 kor. 54 fillért a vak katonák alapja javára a Hadsegélyző Hivatalnak elküldötte.

— Menyháza fürdő megnyitása. Arad megye legszebb fürdőjéből értesítenek, hogy ma az osztrák-magyar vasutak mintegy 50 tagja külön vonattal érkezett Menyháza fürdőbe, egy ott megtartandó vasúti értekezlet céljából. A fürdőidény közvetlen megnyitása előtt a társaság fogadására nagy előkészületek történtek. Menyháza fürdőben — mely július 1-én nyílik meg — különösen élénk és forgalmas időnyre van kilátás. A már előzetesen megrendelt lakásokból itélve, hazai közönségünk, a mely a tengerparti és ellenséges külföldi fürdőit az idén nem látogathatja, a hóni fürdőkben fog üdülést keresni. A fürdőigazgatóság az előrelátható forgalomra való tekintettel megfelelő vasúti összeköttetésről is gondoskodott, amennyiben az Aradról reggel 7 óra 3 perckor és délután 3 órakor induló vonathoz közvetlen csatlakozás van a fürdőbe, visszajövet is ugy a délelőtti 10 órakor, valamint este 8 óra 43 perckor Aradra érkező vonatokhoz a fürdőből közvetlen csatlakozás létesített.

— A modern Messalina. (Szenzációs dráma az Apollóban.) A fővárosi előkelőbb mozi-színházak slágerét, „A modern Messalinát” mutatja be csütörtökön az Apolló-színház. A darab meséje a legizgalmasabb és legmélyebb témát, a női lélek megoldhatatlanságát tárgyalja. Egy igen előkelő külföldi író, a nőknek adott igazat; a női lélek — iria valahol — hasonlatos azokhoz a törékeny bordáju, finomra szabott csónakokhoz, amikben csak egy ütés van; biztos kézben az ilyen csónak könnyedén, buj nélkül siklik tova; de a legkisebb mozdulatra felborul és elmerül. De sohasem végleg. Csak egyetlen kellő mozdulat és a csónak ismét a felszínre van... A darab hősnőjét, a modern Messalinát Luzzi Vera, a dán királyi színház új starja játssza. A legromlottabb, a leggonoszabb lélek, amikor egy szobrász felszedi az utca sarából, aztán az élet vihára tombol át fölötte. A becselenségek árjával uszik ő is a egyszerre megborzad a lelke a bűntől, a romlottságtól a életének egyik szomorú fejezete a javulás útjára vezet a bűnbánó vezekléssel fejezi be hányavetett életét. A nagystílusú drámát művészi kiállításban adják vetítésre.

— Egy kis árjegyzék kivonatai Fischer áruházának a Szabadság-téren, u. m.: nyers selyem női és férfi-ernyők Kor. 4.50 fillér, férfi cerna-harisnyák katonák részére is megfizetők, 50 fillér párja. Turista ingek nagy választékban 3 korona darabja, rövid alsónadrágok 1.50 fillér. Mindenki keresse fel a Fischer áruházát a Szabadság-téren. Fénykép kedvezmény. 227

— Három napi egyes. (Kacagtató katonai vigjáték az Urániában.) Kévs alkalommal mutatott be még a színház oly páratlanul kedves és pazar humoru vigjátékot, mint a Három napi egyes. Egyike ez a legkitűnőbb katonai bohózatoknak, miket valaha láttunk, telve a legszellemesebb ötletekkel, egészséges, jóízű katonahumorral, kacagtató fordulatokkal. Bájos és kedves meséje és az egész témának pompás humoru beállítás. derült kacagást keltett. a közönség sorai között és lekötötte annak legnagyobb érdeklődését. Hozzájárul a remek képértékéhez, hogy a főszerepet, egy pompásan megrajzolt, temperamentumos primadonna alakját, a legbájosabb német színésznők egyike, Tatjana Irrah játssza, kinek művészetét bár eddig is ismerjük ugyan, de ezzel az alakításával egy csapásra a német közönség kedvencévé vált. Alakítása egy minden ízében, igazi primadonna alakítás, szeszélyes, bájos színésznő és természetesen szerelmes.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Írásmunkák, sokszorosítások, írógépjavitások, előnyös árban eszközöltenek. Gyors, gépiró és könyvelői szaktanfolyam Ziffer és Hollós Br. Bohus-palota. 1887

— Olcsó papírszalvéták Kerpelnél. 193

VÁROS ÉS MEGYE

Arad közgyűlése a husdrágaság ellen.

(Fölirat a kormányhoz. — A tisztviselők anyagi helyzete.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Arad város törvényhatósági bizottságának mai rendkívüli közgyűlése foglalkozott a tisztviselők drágasági pótlékának kérdésével. A tanács, mint azt megírtuk, a kérelemmel szemben azt indítványozta, hogy a tisztviselők drágasági pótlék helyett fizetésük huszonöt százalékat kaphassák előleg gyanánt, még pedig kilenc hónapra elosztott arányos részletben, az előleg visszatérítése pedig 1916. május 1-én kezdődik. Azoknak, akiknek már van előlegjük, a régebbi előleget 1916. május 1-ig szintén nem vonják le, a határozatot pedig a kormányhatóság jóváhagyása után hajtják végre.

Nagy Sándor dr. azt kívánja, hogy a fizetési előleget ne részletekben, hanem egy összegben adják a tisztviselőknek s a kormányhatóság jóváhagyást ne várják meg.

Hecht Arnold dr. is akart indítványt tenni, de a polgármester neki, mint városi tisztviselőnek s így közvetlenül érdekelt félnek nem adja meg a szót. Végül a közgyűlés nagy többséggel a tanács indítványát fogadta el s ezzel együttesen döntött Koch Dániel és Pálmay Lajos dr. indítványa felett is, akik a tisztviselőknek újabb előleg nyújtását indítványozták. Elfogadta a rendkívüli közgyűlés Fényes Dezső felszólalása után a tanács előterjesztését a Zimándi-utca csatornázását illetőleg.

Lócs Rezső helyettes polgármester olvasta fel a tanács előterjesztését, hogy a városi piac élelmiszerek árának maximálisát ne a minisztertől kérje, hanem bizza azt mint eddig is, a rendőrségre. A rendkívüli közgyűlés ehhez hozzájárult. Elhatározta a tanács előterjesztésére a rendkívüli közgyűlés azt is, hogy feliratot intéz sürgősen a kormányhoz az állatok árának országos maximális tárgyalásán és az iránt, hogy a gabonaműveket pálinka és sör-főzésre ne engedje át.

Faragó Rezső szavá teszi, hogy a Hadi-termény értékesítő r. t. csupán budapesti cégekkel lépett érintkezésbe s azokat bizza meg a gabona összevásárlásával. Miután ez a vidéki kereskedelem nagy sérelme, s tárgyban — indítványozza — intézzen a közgyűlés szintén feliratot a kormányhoz. A közgyűlés ehhez hozzájárult, valamint elfogadta a gépüzemigazgató előterjesztését az üzemeknél alkalmazottak előlege tárgyában. A közgyűlés berakészítése előtt felhívta a polgármester a törvényha-

tósági bizottság tagjait, hogy fél nyolc órakor a városházán gyülekezzenek, hogy a tanácsal együtt testületileg vegyenek részt a katonaság által Lomborg elfoglalásának örömeire rendezendő ünnepi felvonulásban.

Indítvány

a piaci bojkott ellen.

(Tartsak ki Aradrol a kutárokat. — A rendőrség intézkedéseir.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Az aradi piac — mint a rendőrségen mondják — ma normális volt: elezendő árus, elezendő élelmicik, tebt az ujaradiak szírákja, bojkottja, vagy minek nevezzük, rem látszott meg. A közönség köréből azonban az a panaszhangzik fel, hogy bizony ma sem és már napok óta nem lehetett a piacon egyes élelmiciket kapni, így például új burgonyának híre sincs és egyéb kerti veteményekből, 16. zélékfélékből is csak keveset hoznak be. Mint az Aradi Közlöny már ma megírta, a rendőrség meggyőződött arról, hogy például burgonya azért van kevés az aradi piacon, mert a temesmegyei Lovrint, ahonnan Aradra hozták eddig a burgonyát, valóságban megszálották a pesti és bécsi ügynökök — egész sereg galiciai menekült fizérekedik hullatlanul a közönségben — és vasúti kocsiszámra szedik össze, szállítják el a burgonyát. Green Nándor főkapitány most sürgősen ártir Joanovich Sándor temesmegyei kormánybiztoshoz és figyelmébe ajánlotta azt a káros és megengedhetetlen üzérkedést, amelyet lelketlen kutárok Lovrintan folytatnak.

Ugyancsak foganatja volt a főkapitány átiratának Ujaradon is, ahová az ismert aradi elővásárlók és exportőrök, amióta drágító és mesterséges élelmiszerhiányt okozó működésük az aradi piacon lehetetlenné vált, hiven átjártak és az Aradra készülő ujaradi asszonyoktól mindent összevásároltak. Az ujaradi főszolgabírói hivatal erőiesen intézkedett az elővásárlók ellen és egyiküket már ki is tiltotta az ujaradi piacról.

— A piaci mizériák ügyében különben a következő Green Nándor főkapitányhoz intézett indítványt kaptuk:

Tekintetes Főkapitány Ur! Az aradi piac néhány nap óta a jórta'ra önzés, a kapzsiság oly fölháborító megnyilatkozását érzi, amellyel szemben nem csupán a közönség megvédése a kötelesség, de a legkeményebb megtorlás is jogosult.

Az ujaradi és szomszédos kofák egy része az aradi élelmiszerpiac ellen kimondotta a bojkottot. Nem bocsáthatják meg az aradi közönségnek, amely esztendőkn, évlizedeken keresztül hízaltta, gazdagította, földesurakká tette őket, hogy ebben a háborus esztendőben nem adta be a derekát szó nélkül az élelmiszer-drágításuknak. Konyhakertjük, veteményes földjük kétszer annyit jövedelmez nekik, mint más esztendőben. Ők azonban telhetetlenek a haszonban és az első intézkedésre, amellyel az árak túlságos emelését a város meg akarta akadályozni, elhatározták, hogy nem jönnek át. Telhetik — majd átjönnek Ujaradra azok a letelepített és rövid idő óta itt vendégeskedő élelmiszer-vállalkozók, akik mindent elliterálnának a gyomruk elöl, mert az ő üzletüknek közömbös, hogy mi éhen halunk. És ugy látszik, az ujaradi kofáknak is közömbös, ha az évtizedes fogyasztóknál előbbre helyezik a menekült exportőröket.

Az a kérdés, hogy ezt is szó nélkül kell tűrnünk? Bele kell nyugodni, hogy az ujaradi

termelők és kofák csak akkor jönnek át, amikor nekik tetszik, amikor fölöslegük van, amikor mi annyit fizetünk nekik, amennyit akarnak — és akkor hagyják cserben a piacot, amikor eszükbe jut?

Azt hisszük nem. Nem ismerjük a piaci rendtartást, nem ismerjük a hetivásári paragrafusokat. De a háborús viszonyok által megengedett és indokolt kivételes szigorúsággal, amely a rendes élet korlátain is túl teheti magát, lehetne ezen segíteni.

Az aradi piacon szolgálatot teljesítő rendőrök, rendőrtisztek, negyedmesterek és vásárbiztosok bizonyára ismerik az aradi piac elárúsítót, az idejártó termelőket. Ezek segítségével lenne végrehajtandó olyan intézkedés, hogy mindazon termelők és kofák, akik nyilvánvalóan az élelmiszer-drágítás céljából elmaradnak a piactól, minden időkre tiltassanak el az aradi piacon való elárúsítástól. Hasonló intézkedés lenne végrehajtandó a baromfi-piacon is, az egész vonalon.

Az intézkedésnek ellenzói lehetnek. azon az alapon, hogy drágaság idején az élelmiszer-behozattal nem csökkenteni, hanem növelni kell, különben az árak még jobban növekednek. Azonban azok a kofák és termelők, akik most, néhány fillérnyi különbözést a piacról elmaradtak, a piac számára elveszetteknek tekinthetők; szép szóval úgy sem lehetne őket idecsábítani, a jó időben pedig nincs szükség rájuk. A hatóság pedig gondoskodik arról, hogy a megbízhatatlan elárúsító helyett, kedvezményes árán is, megbízhatóbb elárúsítók jöjjenek az aradi élelmiszer-piacra.

Ezt az intézkedést azonban még kettővel kell kiegészíteni:

1., mondassék ki, hogy az Aradon tartózkodó idegenek, a kik az Aradra irányuló élelmiszer- és baromfi-behozattal meggátolják, azzal, hogy az élelmiszer-termelőket és baromfitenyésztőket fölkeresik és tőlük az élelmiszert export céljából összevásárolják, — mint közveszélyes elemek innét eltávolítandók;

2., amennyiben Aradon iparjoggal bíró egyén saját érdekében olyan eljárást követ, a melylyel az aradi hatóságnak a piac megvédésére életbeléptetett intézkedéseit meghiúsítja, ezen intézkedések sikereit veszélyezteti, — iparigazolványuk megvonásával büntetendők.

Mindezek igen kemény, tulszigoru intézkedések. De annál nagyobb és bűnösebb szigorúság nincsen, mint a mely bennünket meg akar fosztani az élelmiszerek beszerzésének lehetőségétől. Ezt a szándékot csirájában el kell tiporni és nem kell sajnálni semminő szigorúságot, ha attól a várt eredményt remélni lehet. Tisztelettel: Több aradi polgár.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

MUSCHONG

BUZIÁSI PHÖNIX

vasmentesített szénsavdus természetes ásványviz.

UDIT, EROSIT, GYOGYIT.

Borhoz és pezsgőhöz kitűnően alkalmas.

Bakteriummentes asztalivíz (radioactive.)

FOLERAKAT ARADON: öv Winkler Sándorné, Magyar-utca 4. szám. Telefon 596.

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A „SZANITEC” TETÜPOR

Legbiztosabb szer a kilitéses tifuszt terjesztő ruhatetvek ellen.

Gyógyszárakban, drogériákban már mint kész tábori csomag (csak a címet kell ráírni) kapható 1 koronáért. Kérjünk azonban hirtelre „SZANITEC”-port, mert mint minden jónak, ennek is akad sűrűn utánpótlása. Ahol nem volna kapható oda 3 dobozt utánvétellel küld, Auber Gyógyszár, Mohács. 5747

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Június hó 24-én, 25-én
csütörtökön és pénteken

A modern Messalina

Erdőcsodráma 3 felvonásban.

Főszerepben:

LUZZI VERNE

dán művész.

Csak azért is

Szellemes vígjáték 3 felvonásban.

Az előadások 1/2, 6, 7/8 és 9 órakor kezdődnek.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Fogyasztó közönség

szíves figyelmébe ajánlom saját készítésű friss és izletes **házi süteményeimet**, jégbehűtött **ozsonna kávét finom kugloffal**; továbbá elsőrendű **füstölt hús neműeket, szalámit és vegyes felvágottakat.**

Naponta fiatal libasült, máj és tepertő, ugyisint mindenféle meleg ételek kaphatók legjutányosabban

2077

Krauszman Sománé vendéglőjében
Asztalos Sándor-utca.

la. disznó zsir,
szalonna,
csabai szalámi,
tarhonya

kapható

Garai Károlynál

Asztalos Sándor-utca 5. sz. alatt.

Birtokosoknak, gazdáknak
cséplésre, üzemeknek,
malmoknak ajánlok

eisőrendű zsilvölgyi
darabos szemet

Igen méltányos árak mellett

Roth József
szénkereskedő, Arad. 2117

Legfinomabb

Petroleum

ltr. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárban

Arad, Boros Beni-tér 7.

ZSIR

prima, egészséges
idei disznózsir kap-
ható 10 kilogram-
tól kezdve

2147

kg-ja 4.80 K.-ért

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor- és
Chorin-utca sarok.

670. Telefon szám 670.

Tanítónőképző intézeti tanfolyam

vezetősége felelősség mellett
készít elő növendékeket. —
Beiratkozhatni július 15-ig
minden d. e. 10—12-ig, d. u.
4—5-ig lehet Aulich Lajos-
utca 20., földszint 7.

2243

15445—915.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelmi mi-
niszternek engedélye folytán az
aradi m. kir. állami ipari szak-
iskola igazgatósága megkeres-
sünkre iskolájának 23 tanulóját
aratógépésznek képezte ki.

Ezen aratógépészek a város
gazdálkodó közönségének rendel-
kezésre állanak. Amidőn erről
Arad város gazdálkodó közönsé-
gét értesítjük, felkérjük az arató-
gép kezelőket igénylőket, hogy
erre vonatkozó igényeiket legsür-
gősebben az aradi m. kir. állami
ipari szakiskola igazgatójának be-
jelenteni szíveskedjenek.

A bejelentésnek magában kell
foglalnia azt, hogy a fizető gazda
hány gépészre, hány napra, hó-
napra tart igényt.

Tudomására hozzuk a gazdál-
kodó közönségnek, hogy a szak-
iskola által kiképzett aratógépész-

nek utazási költsége oda és vissza,
nemkülönben a lakás és teljes el-
tás a helyszínen a gazda által
megtérítendő. Illetőleg nyújtandó
és hogy kisebb időre a gépésznek
napidíja 6—8 korona, hosszabb
időre pedig 5—6 korona.

A városi tanács.

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket
csillár átszereléseket
jutányosan végez

481

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének al-
kalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában József főherceg-ut 22.

Tisztán

kezelt uradalmi tejgazdaságból

TEJ.

Kapható: Esteli fejés este 8 óra-
kor. Reggeli fejés reggel 6-kor.

BAUMANN LAJOS

fűszerüzletében 2253

Arad, Damjanics-u. 1. sz.

Új cukrászda.

Ertesítem az igen tisztelt fo-
gyasztó közönséget, hogy Asztalos
Sándor- és Chorin Aron-utca
sarkán

cukrászda üzletet nyitottam,

ahol állandóan készletben tartok
mindennemű finom, friss sütemé-
nyeket olcsóbban mint bárhol.

Fagylaltok: kis adag 32 fillér,
nagy adag 48 fillér. Egész jeges
kávé 50 fillér.

Bármely megrendeléseket pon-
tosan eszaktól és házhoz szállít-
tok. — Szíves pártfogást kérek,
kitűnő tisztelettel

2172

Fejér János,
cukrász.

Burgonya

waggontételenként
és mázsánként kap-
ható

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.

Telefon 670.

1297

Ablakredők

Vajódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára.

Gyermekkocsik
nagy váiasztékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmu- és játék-
áru üzletében

1581

Arad, Szabadság-tér 21.

*6 gymnasiumot végzett fiatalember, aki
a szünidő alatt a gyógyszerészettel fog-
lalkozni akar, felvétetik Hajós Árpád
gyógyszertárában.*

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget desinficiálja, utóíze
igen kellemes. Ara egy porcellán-
szelencének 60 fillér.

**Lábizzadás,
kézizzadás**

biztosan és leggyorsabban elmu-
lik a „PEPPO” folyadék és
Peppo” hintőpor segítségével.
Szárít! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utasítással 1 korona.
Peppo-hintőpor ára utasítással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházával szemben.)

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ELLÁTÁS.

Uri család

asztalánál elsőrendű ebédkoszt, esetleg vacsora is, havi bérletben kapható. Bővebbet Andrassy-tér 8. szám, I. emelet.

ALKALMAZÁST KERES.

Erettségizett,

magyar-német nyelvet bíró fiatal-ember irodai állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2267

Négy középiskolát

végzett ifjú — szerény feltételek mellett irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2268

Nyugdíjas vasutas

könyvvezetői, irodai, vagy bízálni állást elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 2248

ALKALMAZÁST NYER.

Gyermektelen házaspár

vagy magános asszonyt házmesternek keres Weisz Endre, Apponyi-körút 2. szám. 2272

Fiatal fűszeres segéd

július 1-re kerestetik. Sáfrán Emil, Győrök. 2287

Két kis fia mellé

14—15 éves értelmes leány felvétetik. Jelentkezhetni Andrassy-tér 25., IV. sz. lépcső, I. emelet, ajtó 29. Ugyanitt egy mindenes cseléd felvétetik.

KIADÓ LAKÁS.

5 szobás utoai

elsőemeleti lakás szép fekvéssel új házban és egy 3 szobás másod-emeleti udvari lakás minden komforttal és mellékhelyiségekkel együtt, azonnal Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Egy szoba és kamarából álló pincelakás kiadó Apponyi-ut 1. sz.

Erzsébet királyné-körút 18. a. számú ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal vagy I. évi augusztus hó elsejére kiadó. 1646

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

ÜZLETEK.

Egy jömenetelt

iparvállalat gépekkel felszerelve, nagy munkakörrel, a befektetett tőkét egy év alatt ki lehet keresni, betegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2268

Andrassy-tér 8.

számú házban egy kisebb üslethe-lyiség — különösen dohányüzem-ének alkalmas — azonnalra ki-adó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

INGATLAN.

Eladó

Fácán-utca 6. számú sarokház minden elfogadható árban és egy jól berendezett lakatos műhely, esetleg a szerszámok külön-külön is eladatnak. Értekezhetni ugyan-ott. 2264

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Fehér vászon-

cipők, kivágott, párja 6 korona, egy pántos 7 korona, Pumps ki-vágott 8 korona, fűzős regatta, amerikai forma 10 korona. Cipő Tőzsde Arad, Apollo mozi mel-lett. 5161

Eladó

vismentes ponyvák Arad, Fácán-utca 6. szám. 2262

Náder Gyula és Fia

késműves és villanyszerelési üz-lete Weltzer János-u. 11. Min-dennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák kö-szörülése legpontosabban eszközöl-tetnek. 148

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Böttös-utca 3. Telefon 63. 1706

Háztartási cikkek

és butorok elköltözés miatt, jutá-nyosan eladók. Weltzer János-utca 3. II. 1812

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésé-ben, Szabadság-tér. 781

Használt kerékpárt

megvételre keresek. Losonczi La-jos ékszerész, Szabadság-tér 1. szám. 2202

Korérpai

keveset használt, teljesen jókar-ban, eladó Varjassy Lajos-utca 173. sz. 2203

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

egy fekete selyem ridikül, sárga gombbal, benne egy szemüveg, pénztárca és egy kulcs volt. Be-csatlotes megtaláló illő jutalom el-lenében jutassa azt „Adria” bizto-sító intézetbe, József főherceg-ut 8. 2271

A drága citromot

teljesen pótolja a Földes-féle Cit-rom szörp ebből 1—2 evőkanálnyi egy pohár vízre adja a legpompá-sabb limonádét. 1 kiló ára 2.20 fillér. Legfinomabb hegyi mána-szörp kilója 2.40. Földes K. gyógy-szertár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszerháza Batthányi-utca. 12

4085—1915. pm.

Hirdetmény

Arad sz. kir. város törvény-tőrségánál üresedésben levő évi 1600 korona fizetés és 640 korona lekbérrel javadalmazott köztisztá-sági felügyelői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy is-kolai képzettségűket és netán má-sutt töltött szolgálati idejüket igaz-oló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám címezve leg-később f. évi július hó 5-ig hiva-talomhoz nyújtják be.

Arad, 1915. június 18-án.

Varjassy, polgármester.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,

Asztalos Sándor-utca 1—5.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony ko-scsi-üéseket, gyermekágy és gyer-mek-kocsikat, réz-karnisokat, mos-dó-asztalokat felszerelve, össze-csukható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába, vágó munká-kat a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pon-tosan eszközölök. 301

4067—1915. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 18600—1915. számú körrendelete szerint az aratási munkák elvég-zéséhez fűződő országos érdek

szemelőtt tartásával több száz da-rabból álló aratógép-készletet léte-sítettett eladásra és Aradon a m. kir. gazdasági felügyelőség biza-tott meg a helybeli vasútállomá-son raktározott teljesen új Bacher-Melichár gyártmányú marokrakó aratógépek ellátásával. A gépek vételára a megfelelő ruhordó elő-állvánnyal és minden más szük-séges alkatrészszel felszerelve, a gyártmány szerint 589, 620 és 635 korona, amikhez még a gépek-nek Budapestről az illető helyre való szállítási költsége járul. A gépek felszerelve, a szállításra al-kalmas állapotban állanak raktár-ban.

Azon kizgadzák és gazdakörök, tehát, akik a fentforgó rendkívüli viszonyok között az aratási mun-kát csak gépekkel tudják elvé-gezni és akiknek eddig nem volt módjukban megfelelő gépek be-szerzéséről gondoskodni, a gépek eladásával megbízott tisztviselő-höz fordulhatnak, aki fel van jo-gositva, hogy a gépeket kész-pénzfizetés ellenében minden fo-vábbi szavatosság nélkül elad-hassa. Az eladásnál azonban első-sorban gazdaköröknek és kisbirté-kosoknak kérvényei fognek ti-gyelembe vétetnek és csak ha ezek igényeinek kielégítése után ma-radnak gépek, akkor fognak a fennmaradó gépek másoknak is eladatni.

Arad, 1915. június 20-án.

Varjassy Lajos,
polgármester.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy beoszerél; ugyszintén
régiségeket vesz és elad

693

Losonczi Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Az ujonnan életbe lépett pol-gári perrendtartás foly-tán szükséges

Ügyvédi és birósági nyomtatványok

kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaság
nyomdájában,

József főherceg-ut 22. szám.
(Bejárat a Kossuth-szobor-ral szemben.)